

Univerzita Hradec Králové

Přírodovědecká fakulta

Katedra ruského jazyka a literatury

Didaktické zpracování tématu chovatelství a vztahu
k přírodě v Ruské federaci a jeho uplatnění ve výuce
ruského jazyka

Diplomová práce

Autor: Bc. Eliška Kuncová

Studijní program: N1101 / Matematika

Studijní obor: Učitelství matematiky pro střední školy, Učitelství pro střední
školy – ruský jazyk a literatura

Vedoucí práce: Mgr. Ph.D. Miroslav Půža

Zadání diplomové práce

Autor: Eliška Kuncová

Studium: S18MA029NP

Studijní program: N1101 Matematika

Studijní obor: Učitelství matematiky pro střední školy, Učitelství pro střední školy - ruský jazyk a literatura

Název diplomové práce: **Didaktické zpracování tématu chovatelství a vztahu k přírodě v Ruské federaci a jeho uplatnění ve výuce ruského jazyka**

Název diplomové práce AJ: Didactic Elaboration of the Theme of Breeding and Relation to Nature in the Russian Federation and Its use in Russian Language Classes.

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce bude rozdělena na dvě části - teoretickou a praktickou. V teoretické části se budu zabývat především tématem ruského chovatelství a vztahu k přírodě. Stručně v této oblasti shrnu poznatky o podkategoriích chovatelství v Rusku. V praktické části budu pojednávat o tomto tématu v učebnicích ruského jazyka. Součástí praktické části bude i můj vlastní návrh pracovních listů na téma chovatelství a vztah k přírodě v Ruské federaci. Následně tyto pracovní listy poskytnu studentům na střední škole a provedu dotazníkové šetření.

BELYNTSEVA, Olga, Adam JANEK a Julija MAMONOVA. Učebnice současné ruštiny: Učebnik sovremennogo russkogo jazyka. Brno: Computer Press, 2011. Jazyky (Computer Press). ISBN 978-80-251-2442-0. VALOVA, Liudmila, Varvara GOLOVATINA a Milena RYKOVSKÁ. Tvoj šans A1: ruština pro střední a jazykové školy : učebnice s integrovaným pracovním sešitem. Plzeň: Fraus, 2018. ISBN 978-80-7489-423-7. ORLOV, I. B. Rossijskaja kinologija v istoričeskom aspekte. In: border-terrier.com.ua [online]. [cit. 16. 12. 2018]. Dostupné z: <http://border-terrier.com.ua/pages/rossijskaya-kinologiya-v-istoričeskom-aspekte->

Garantující pracoviště: Katedra ruského jazyka a literatury,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.

Oponent: PhDr. Jindřich Kesner, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 11.2.2019

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem v seznamu použité literatury uvedla všechny prameny, z kterých jsem vycházela.

V Hradci Králové dne

Jméno a příjmení

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat panu doktorovi Miroslavovi Půžovi za vedení mé diplomové práce, odborný dohled, pomoc a cenné rady při zpracování této práce.

Anotace

KUNCOVÁ, Eliška. Didaktické zpracování tématu chovatelství a vztahu k přírodě v Ruské federaci a jeho uplatnění ve výuce ruského jazyka. Hradec Králové, 2020. Diplomová práce na Přírodovědecké fakultě Univerzity Hradec Králové. Vedoucí diplomové práce Mgr. Ph.D. Miroslav Půža. 75 s.

Diplomová práce bude rozdělena na dvě části-teoretickou a praktickou. V teoretické části se budu zabývat především tématem ruského chovatelství a vztahu k přírodě. Stručně v této oblasti shrnu poznatky o podkategoriích chovatelství v Rusku. V praktické části budu pojednávat o tomto tématu v učebnicích ruského jazyka. Součástí praktické části bude i můj vlastní návrh pracovních listů na téma chovatelství a vztah k přírodě v Ruské federaci. Následně tyto pracovní listy poskytnu studentům na střední škole a provedu dotazníkové šetření.

Klíčová slova

Chovatelství, vztah k přírodě, Rusko, výuka ruského jazyka

Annotation

KUNCOVÁ, Eliška. Didaktické zpracování tématu chovatelství a vztahu k přírodě v Ruské federaci a jeho uplatnění ve výuce ruského jazyka. Hradec Králové, 2020. Diplomová práce na Přírodovědecké fakultě Univerzity Hradec Králové. Vedoucí diplomové práce Mgr. Ph.D. Miroslav Půža. 75 s.

The Diploma thesis will be divided into two parts - theoretical and practical. In the theoretical part I will deal mainly with the topic of Russian breeding and relation to nature. Briefly in this area I will summarize the knowledge about subcategories of breeding in Russia. In the practical part I will discuss this topic in textbooks of Russian language. The practical part will also include my own draft worksheets on the topic of breeding and relationship to nature in the Russian Federation. Subsequently, I will provide these worksheets to high school students and conduct a questionnaire survey.

Keywords

Breeding, relationship to nature, Russia, Russian language teaching

Obsah

Úvod	9
1. Didaktika	12
1.1 Aktivizační metody ve výuce	13
1.1.1 Problémové vyučování	14
1.1.2 Hry	15
1.1.3 Diskusní metody	16
1.1.4 Situační metody	17
1.1.5 Inscenační metody	17
1.2 Didaktika cizího jazyka (lingvodidaktika).....	18
1.3 Učební pomůcky a materiální didaktické prostředky	19
1.4 Učebnice jako didaktický prostředek	20
2. Chovatelství.....	22
2.1 Obecné vlastnosti domácích zvířat	22
2.2 Historie domestikace	22
3. Chovatelství na území Ruské federace.....	24
3.1 Pes domácí (kynologie)	24
3.1.1 Ruská kynologická federace	26
3.2 Kůň (hipologie)	26
3.2.1 Jezdecká federace Ruska.....	31
3.3 Kočka domácí (felinologie)	32
3.3.1 Ruská modrá kočka	32
3.3.2 Sibiřská kočka	33
3.4 Včela medonosná (včelařství)	35
4. Ekologické problémy v Rusku.....	40
4.1 Shrnutí environmentálních problémů v Rusku	40
4.2 Pytláctví v Rusku.....	41

4.3 Ohrožené živočišné druhy v Rusku.....	44
4.4 Ekologická katastrofa v Rusku 2020.....	46
5. Vybrané aplikace pro tvorbu didaktických materiálů	48
5.1 Nearpod	48
5.2 Learningapps	48
5.3 Plickers	49
5.4 Bookcreator.....	49
5.5 Kahoot	50
5.6 Quizlet	50
6. Chovatelství a vztah k přírodě v učebnicích ruského jazyka	52
6.1 Raduga po-novomu.....	52
6.2 Klass.....	53
7. Návrhy pracovních listů.....	55
7.1 Pracovní list č. 1 – kynologie, úroveň A2.....	56
7.2 Pracovní list č. 2 – hipologie, úroveň A2	57
7.3 Pracovní list č. 3 – felinologie, úroveň A2	58
7.4 Pracovní list č. 4 – včelařství, úroveň A2	59
7.5 Pracovní list č. 5 – ekologie, úroveň A2	60
8. Dotazníkové šetření	61
8.1 Způsob sběru dat pro zpracování diplomové práce.....	61
8.2 Tvorba dotazníku.....	61
8.3 Vyhodnocení dotazníku.....	61
Závěr.....	66
Seznam použité literatury	67
Přílohy	70

Úvod

Téma své diplomové práce jsem zvolila s ohledem na můj studovaný obor a také zájmy. Podle mého názoru se téma chovatelství příliš nevyskytuje v učebnicích ruského jazyka pro střední školy, a proto bych chtěla vytvořit vlastní návrh pracovních listů, které se budou týkat tohoto tématu.

Pro úplnost diplomové práce bych se chtěla zabývat také didaktickými aspekty. Jelikož se jedná o zpracování pracovních listů pro výuku ruského jazyka, bylo by zřejmě vhodné zaměřit se na výukové a aktivizační metody ve výuce cizích jazyků. Budu pojednávat o možnostech aktivizačních metod ve výuce a o materiálně didaktických prostředcích.

V rámci své diplomové práce bych se ráda zaměřila i na různá odvětví chovatelství, která jsou v Ruské federaci nejpopulárnější. Pro zpracování didaktických materiálů a pracovních listů je podle mého názoru zapotřebí v daném tématu prohloubit znalosti a s jejich pomocí budu sestavovat pracovní listy pro studenty středních škol.

Environmentální problémy se samozřejmě týkají i Ruska, a proto bych se chtěla zaměřit také na to, jaký mají obyvatelé Ruska vztah k přírodě. Největší země na světě má samozřejmě nespočet ekologických problémů, ať už se jedná o znečištění ovzduší a vody, odlesňování, jaderné znečištění apod. V rámci své diplomové práce bych se ale chtěla zaměřit především na rozsáhlý problém myslivosti a pytláctví, což také úzce souvisí s chovatelstvím.

Cílem teoretické části diplomové práce je zmapování didaktických teorií v souvislosti s didaktickými materiály a aktivizačními metodami. Také si kladu za cíl pojednávat o didaktice cizích jazyků a o tématu chovatelství a vztahu k přírodě v Ruské federaci.

Cílem praktické části diplomové práce je vytvoření pracovních listů daného tématu pro studenty středních škol, kteří mi pomocí dotazníkového šetření poskytnou zpětnou vazbu. Zaměřím se také na používání učebnic ruského jazyka ve výuce na středních školách.

V souvislosti s aktuální epidemiologickou situací bylo zpracování diplomové práce poněkud komplikovanější. S vedoucím mé diplomové práce, panem doktorem Půžou,

jsme absolvovali konzultace pouze po telefonu. S vytvořenými pracovními listy jsem původně chtěla střední školy osobně navštěvovat, a poskytnout tak pracovní listy ke zpracování studentům na místě. Následně by proběhla i společná oprava a diskuse. Právě kvůli současné epidemiologické situaci, která měla za následek uzavření všech škol, jsem se rozhodla, že poskytnu pracovní listy spolu s dotazníkem studentům distančně a také po dohodě s jejich vyučujícími ruského jazyka. Doufám však, že to zásadně neovlivnilo kvalitu této diplomové práce.

Teoretická část

1. Didaktika

Zcela prvním, kdo se blíže zabýval didaktikou a považujeme ho za zakladatele didaktického systému byl Jan Ámos Komenský. Jeho hlavní myšlenkou a definicí didaktiky bylo umění vyučovat, které je podpořeno vědními pedagogickými, humanitními i přírodními poznatky a novou edukační kulturou.

I přes složitou strukturu této sekce pedagogiky můžeme říct, že předmětem didaktiky je učení, ale také vztah a interakce mezi přenosem a nabytím znalostí, tj. mezi učitelem a žákem.

V současné literatuře existuje mnoho odpovědí na podstatu didaktiky. Slovo didaktika má původ z řeckého slova didaskein, které znamená učit, vyučovat nebo poučovat. Didaktiku můžeme tedy chápat také jako teorii základů, které je využíváno pro profesionální učitelské rozhodování o výuce. Sleduje také základy lidskosti žáků ve výuce. Didaktika také může být východiskem pro tvořivého učitele, který při svém rozhodování o pedagogice umí uplatnit vědecké poznatky o didaktice pro přípravu na výuku a zároveň i do její reflexe. Takové rozhodování je stále probíhající a tvořivý proces, ve kterém rozlišujeme tři kvalitativní fáze:

1. Rozhodování o didaktice před výukou

V této fázi tvořivý učitel přemýšlí nad otázkami, na které má před výukou dostatek času odpovídat. Je dobré si uvědomit, co už žáci nebo studenti z daného tématu znají, na jaké přechodí zkušenosti nové téma navazuje, jaký je cíl vyučování, co by měli žáci na konci vyučovací hodiny umět, jaké jsou možné učební úlohy a činnosti, jaké jsou možné a očekávané potíže v učebních činnostech žáka a jak je samotný učitel připraven na řešení těchto potíží.

2. Rozhodování o didaktice během výuky

V takové fázi má tvořivý učitel velice omezený čas pro rozhodování. V každé sekundě musí rozhodovat o dalším průběhu výuky a vyhodnocovat potřeby žáků a celkovou náročnost probíraného učiva. Učitel by měl také uvažovat, zda je nezbytné zařadit do

výuky i jiné učební činnosti než ty původně naplánované, které například nevedou žáky k cíli, a také diagnostikovat možné chyby, které se vyskytují v učebních činnostech žáků a cílevědomě s nimi pracovat.

3. Rozhodování o didaktice po skončení výuky

Po skončení výuky učitel vyhodnocuje celkový proces výuky, zabývá se například tím, zda žáci dosáhli stanovených cílů, jaké nové poznatky lze vyvodit o žácích nebo o učebních a vyučovacích činnostech, jaké změny ve výuce by byly vhodné do budoucna a jaký nový postup bude vhodný pro přípravu na další výuku. (Lukášová, 2010)

1.1 Aktivizační metody ve výuce

Aktivizačními metodami ve výuce se rozumí metody, kterými dochází ke zřetelné aktivitě žáka. Taková výuka s použitím aktivizačních metod se ale neliší od tradičního stylu výuky, který vytvořil Jan Ámos Komenský. V současné době je pouze použití těchto metod více diskutované v souvislosti s návrhem a možnou realizací kurikulární reformy. Tato reforma si klade za cíl zvýšit zapojení studenta do výuky a posílit roli pedagoga v podporování a budování celkové osobnosti studenta.

Mnoho pedagogů využívá ve své učitelské praxi aktivizační metody. Většinou jsou využívány různé didaktické hry, jako například křížovky, vědomostní kvízy a různé otázky, které samozřejmě slouží jak k pobavení studentů, tak k upevnění právě probíraného učiva.

Celkově aktivizační metody ve výuce mají za cíl pozměnit způsob výuky a částečně ji oživit. Jsou rozvíjeny dovednosti studentů, jako například tvořivost, umět se učit, schopnost řešit problémy, dobře komunikovat a spolupracovat s ostatními lidmi, respektovat jak svá práva, tak i práva ostatních, mít kladný vztah k přírodě a kultuře a v neposlední řadě také poznávat a kvalitně rozvíjet své vlastní schopnosti.

Je však důležité mít na paměti, že pomocí aktivizačních metod ve výuce by mělo být dosaženo naprosto stejného efektu, jako při klasické vyučovací hodině s výkladem. V takovém případě by zde tedy měla existovat podmínka srovnatelnosti probíraného učiva. Samozřejmě je obecně obtížné dodržet tuto podmínku, protože uplatnění

aktivizačních metod ve výuce většinou vyžaduje mnohem více času na svou realizaci. Proto by měly být aktivizační metody převážně doplňkem klasického vyučování s výkladem. Časová náročnost ale samozřejmě není jediným slabým místem aktivizačních metod. Dalším problémem, s kterým se můžeme setkat, je například jejich použitelnost. Ne vždy je totiž možné použít aktivizační metody pro veškeré učivo. Někdy jen omezeně a také za podmínky zásadních didaktických úprav. V takovém případě je daleko vhodnější pro výuku použít klasický výklad. Jedná se například o abstraktní nebo intelektuálně náročné učivo, nebo pro studenty těžko pochopitelná látka, která vyžaduje i další a hlubší znalosti z jiných odborných předmětů. Ve výuce cizího jazyka jsou to například striktní pravidla gramatiky.

Učitel hraje při využití aktivizačních metod ve výuce významnou roli. Měl by dokázat metodu přizpůsobit jak výukovým, tak časovým požadavkům. Bohužel časová náročnost jednotlivých aktivizačních metod je velmi různorodá a není možné ji zobecnit. Každá konkrétní metoda je totiž jinak časově náročná. Uplatňují se metody velice krátké, které zaberou přibližně pět minut, ale také metody, které jsou velmi rozsáhlé a jsou určeny například i pro celou vyučovací hodinu. Z tohoto důvodu není možné vytvořit celistvý harmonogram učební hodiny, který by byl následně genericky používán.

Tím dozajista nejlepším způsobem výuky je kombinace tradiční vyučovací hodiny s aktivizačními metodami. Optimální je použít některé z aktivizačních metod, jako například diskuse, rozhovor v cizím jazyce a krátká cvičení, které budou následně doplněny výkladem učitele.

Jak již bylo řečeno, aktivizační metody nemohou v plné síle nahradit klasickou výuku. Jsou uplatňovány pouze za účelem oživení, vylepšení a zatraktivnění vyučovací hodiny. (Kotrba a Lacina, 2015)

1.1.1 Problémové vyučování

Základem všech aktivizačních metod jsou právě problémové úlohy. V každé takové úloze je řešen určitý problém, který je aktivizačními metodami různým způsobem pojat, zpracován a řešen. Taková problémová úloha může být zprostředkována studentům různými způsoby. Je vhodné použití různých her, nebo situačních metod.

Základem u problémového vyučování je na rozdíl od klasické formy výuky aktivita, produktivní myšlení a samostatnost studentů. Problémové vyučování tak vede k tvořivé činnosti a k tvořivému osvojování dovedností studentů. Avšak pro využití problémového vyučování je zapotřebí silná motivace studentů, kteří by měli být odhodlaní daný problém řešit.

Mnoho učitelů používá ve výuce problémové metody, aniž by o tom věděli. Prvky problémového vyučování totiž můžeme najít také ve formě problémových otázek. Právě takové otázky zpestřují jednotvárný výklad učitele a jsou základem problémových úloh. Ve většině případů se jedná o problémové otázky, které začínají slovy: „Proč...“, „Jak bys vysvětlil...“, „Jak souvisí...“, „Jaký je základní rozdíl...“, „Dokaž...“ apod. (Maňák, 1997)

Při problémovém vyučování je možné řešit problém se studenty buď individuálně, nebo ve skupinách.

1.1.2 Hry

Hru je možné definovat jako systém seberealizačních aktivit účastníků nebo celých skupin, které musí dodržovat předem domluvená pravidla. Uplatnění her je možné u studentů kteréhokoli věku.

Pedagog může použít ve své výuce hry pro mnoho účelů – pobavení, rozptýlení, odreagování a v neposlední řadě samozřejmě pro výukové cíle. Učitel je v takové aktivitě pouze nestranným rozhodčím a nachází se v pozici nezávislého účastníka. Samotný průběh, vhodnost a výsledek hry je v plné kompetenci učitele a měl by brát v potaz veškeré aspekty, jako například posoudit vhodnost hry v závislosti na výchovný a vzdělávací cíl. (Kotrba a Lacina, 2015)

Aby hra ve vyučovací hodině plnila očekávaný účel, je zapotřebí metodická příprava hry. Hra musí být učitelem nejprve didakticky upravena. Učitel by měl vytyčit cíl hry, zanalyzovat, zda jsou žáci vědomostně připraveni, ujasnit pravidla hry, stanovit způsoby následného hodnocení, zajistit vhodné místo, připravit všechny potřebné pomůcky a materiály, určit časové rozhraní celé hry a promyslet případné varianty uskutečnění hry. (Maňák, 2003)

Ve výuce jsou pedagogy nejčastěji používány didaktické hry, které jsou založeny na vyřešení problémové úlohy z právě probíraného učiva. Takové hry jsou vhodné pro studenty především díky motivaci a procvičování učiva. Svým rozsahem by však neměly nahradit samotný výklad učitele.

Obecně můžeme hry rozdělit podle míry interakce mezi jednotlivými hráči na neinterakční a interakční hry. Během neinterakční hry hraje každý student sám za sebe a díky tomu není výsledek závislý na vzájemné spolupráci s ostatními studenty. Na druhé straně během interakční hry na sebe studenti vzájemně působí, komunikují mezi sebou a svými postupy a jednáními se ovlivňují. (Kotrba a Lacina, 2015)

1.1.3 Diskusní metody

Diskusní metody jsou řazeny mezi dialogické metody. Diskusní metody mají za cíl naučit studenty komunikovat mezi sebou, vyjadřovat své myšlenky, názory a pocity, a také naslouchat ostatním spolužákům. Pomocí této metody je také skvěle utužován kolektiv.

Pro vytvoření diskuse je zapotřebí založit nějaký problém nebo rozpor, který dokáže vyvolat výměnu názorů všech účastníků diskuse. Účastníci diskuse si vyměňují názory na základě svých dosud naplněných znalostí a společně se snaží nalézt řešení zadaného problému. Podmínkou diskuse je také její spontánnost a dobrovolné zapojení se všech účastníků. Učitel na průběh celé diskuse dohlíží a koriguje její správný průběh.

Pokud je diskuse zahájena ještě před samotnou výukou, motivuje studenty k následné vyšší pozornosti při výkladu. Na druhou stranu diskuse, která proběhne čistě po výkladu, zprostředkuje učiteli zpětnou vazbu od studentů.

Podle odborníků je vhodné, aby se učitel na diskusi připravoval předem písemnou formou. Měl by předem promyslet téma diskuse, její zahájení a průběh a hlavní diskusní body. Následně může průběh diskuse řídit mnoha způsoby. U studentů, kteří ještě nejsou plně zvyklí na diskusi, může učitel do diskuse více zasahovat a podněcovat účastníky k debatě mezi sebou. Případně může učitel dávat prostor řečníkům a vymezovat čas každého takového vystoupení. V pokročilejším kolektivu učitel již pouze metodicky usměrňuje průběh diskuse. Nejlepší diskuse je samozřejmě taková, která

nemusí být učitelem usměrňována a je plně řízena účastníky debaty a jejich výměnou názorů.

Závěrem diskuse by vždy mělo být zhodnocení učitele. Na tabuli může prezentovat hlavní probrané body celé diskuse nebo studentům rozdat tištěné materiály, které například pojednávají o probíraném tématu v praxi a jaké názory mají na zadané téma odborníci. (Kotrba a Lacina, 2015)

1.1.4 Situační metody

Situační metody jsou definovány jako modelové situace, které ve většině případů vycházejí z reálných událostí, které jsou zapotřebí vyřešit. V situačních metodách jde především o simulace, které musí studenti vyřešit i s nedostatkem informací. Díky tomu budou dobře připraveni na to, až se taková simulace stane skutečnou událostí v jejich životě. Studenti navrhnou řešení ve skupinách a diskutují mezi sebou. Je možné, že problémová úloha má nejen jedno řešení.

Studentům může být situační úloha zprostředkována různými způsoby – v textové podobě, audio ukázkou, video ukázkou nebo pomocí nějaké internetové aplikace. Ovšem nejčastější způsob zprostředkování situační úlohy je právě v textové podobě.

Podle Maňáka (1997) se situační metody rozdělují na: rozborové metody, metody konfliktních situací, metody incidentu, metody postupného seznamování s případem a bibliografické metody.

1.1.5 Inscenační metody

Inscenační metody jsou označovány za metody hraní sociálních rolí. Hlavní podstatou inscenačních metod je právě hraní rolí. Studenty při této metodě tedy můžeme přirovnat k hercům. Zpravidla se vychází z vlastní zkušenosti, neboť se student naučí mnohem více, když se do přidělené role vžije. Do své role student přináší vlastní zkušenosti a znalosti. Zároveň se při inscenační metodě student naučí mnohem více, než když je mu výklad pasivně zprostředkován.

K didaktickým hrám a dramatizaci nemají inscenační metody daleko. Studenti prožívají zadané situace, ve kterých se mohou v reálném světě ocitnout. Prožívají tak emotivní

situace a zároveň získávají postoje a osvojují si různé způsoby reagování na konkrétní životní okamžiky.

Inscenační metody jsou skvělým doplněním ve výuce cizího jazyka. Studenti si totiž pomocí této metody dokážou osvojit komunikativní dovednosti, přičemž scénář celého vystoupení vytvoří buď učitel, nebo samotní studenti. Může jít především o každodenní situace a scénky z běžného života, jako například nakupování, cestování, návštěva divadla nebo seznamování.

Vhodné je zařadit inscenační metody na závěr určité tematické oblasti. Prostřednictvím takového vystoupení si studenti procvičí dosud získané vědomosti a celkové intelektuální dovednosti.

Příprava učitele na vyučovací hodinu doplněnou inscenačními metodami je bohužel poněkud složitější. Samotná příprava je časově náročná. Doba trvání inscenace se většinou stanovuje na 15 minut. Samozřejmě je pouze na uvážení učitele, jak dlouhé má vystoupení být, ale pokud stanoví kratší dobu, vystřídá se větší počet studentů.

Pokud chce učitel inscenační vystoupení zdárně realizovat, měl by mít na paměti, že musí dodržet následující podmínky: se scénářem inscenace je možné setkat se v reálném životě, studenti jsou maximálně a vhodně motivováni pro hraní role a herecké výkony by měly být spolužáky přijímány tolerantně. (Kotrba a Lacina, 2015)

1.2 Didaktika cizího jazyka (lingvodidaktika)

Historie vyučování cizích jazyků má dlouhou tradici počínající už v antickém starověku. Mohutný rozvoj vzdělávání v oboru cizích jazyků vedl k tomu, že se didaktika cizího jazyka zformovala do vysoce specializované disciplíny, která je nazývána lingvodidaktika.

Výuka cizích jazyků má určité principy, které jsou univerzálními pro různé jazyky. Na základě toho se lingvodidaktika zformovala jako obecná teorie, která vysvětluje: cíle výuky cizího jazyka, obsah výuky, které jazykové a řečové dovednosti by si měli studenti osvojit, optimální metody pro výuku cizích jazyků, které materiály a didaktické prostředky by měly být při výuce cizího jazyka používány, jaký mají mít učitelé plán pro výuku a na závěr, jak by mělo být vyučování cizího jazyka propojováno s mimoškolními aktivitami, které vedou k osvojování cizích jazyků.

Lingvodidaktika je tedy komplexní oborová didaktika. Rozumíme tím disciplínu, která se zabývá především teorií vyučování cizího jazyka, která využívá poznatky ostatních vědních oborů s tímto související – lingvistika, psychologie a pedagogika. Jedná se sice o mezní disciplínu, ale komplexního charakteru. Předmětem zkoumání lingvodidaktiky jsou fakta, která jsou společná pro vyučování všech cizích jazyků.

Didaktika cizích jazyků nemá jen teoretickou stránku, ale i výzkumnou a aplikační stránku. Formuluje totiž konkrétně požadavky, které se týkají obsahů a vzdělávacích cílů ve výuce cizích jazyků. Tyto požadavky jsou tedy společné pro všechny cizí jazyky, které se vyučují již na základní škole, tedy anglický, německý, francouzský, španělský a ruský jazyk.

Kromě této společné lingvodidaktiky pro všechny cizí jazyky existují také didaktiky jednotlivých cizích jazyků. Takové didaktiky se nazývají předmětové didaktiky. (Průcha, 2009)

1.3 Učební pomůcky a materiální didaktické prostředky

Téměř při každé výuce je učitelem používán výklad, tedy verbální komunikační kanál. Z mnoha důvodů je však mnohem efektivnější vizuální informace. Podle odborníků a jejich výzkumů jsou informace nejlépe přijímány vizuálně.

Hlavními výhodami vizuálních pomůcek je upoutání pozornosti, vzbuzují zájem u studentů, napomáhají konceptualizaci, jsou snáze zapamatovatelné a jsou také projevem učitelova zájmu. (Petty, 2013)

Materiální didaktické prostředky zajišťují, podmiňují a zefektivňují průběh celé výuky. Je to další prvek kvalitní výuky, o kterém může učitel vědomě rozhodovat. Materiální didaktické prostředky se účastní komunikace mezi studenty a učitelem stále ve větší míře.

Základními funkcemi materiálních didaktických prostředků jsou:

1. Komunikativní – komunikace mezi studenty a učitelem.
2. Gnozeologická – získávání nových informací.
3. Intelektuální – studenti rozvíjí své vnímání, pozorování a myšlení.

4. Ergonomická – snazší pochopení učiva a urychlené vnímání nových informací.
5. Organizačně řídicí – poznatky jsou strukturované.
6. Estetická – rozvíjení estetického cítění.
7. Výchovná – harmonická kultivace osobnosti studenta.

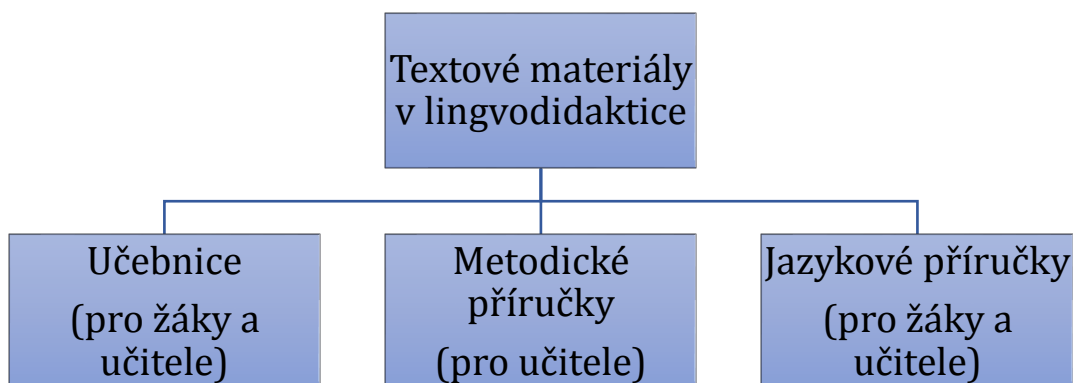
Je důležité mít na paměti, že učitel musí materiální didaktické prostředky pro svou výuku správně volit. Jen tak se mohou prostředky a pomůcky do výuky zapojit funkčně, účelně a ekonomicky. Pokud učitel zvolí správně, budou materiální didaktické prostředky plnit svou předem stanovenou funkci.

Ve výuce se materiálnímu vybavení věnuje stále větší pozornost. Materiální didaktické prostředky jsou totiž cílem autonomního učení studentů. (Lukášová, 2010)

1.4 Učebnice jako didaktický prostředek

Učebnice můžeme v teorii pedagogiky považovat za jeden z druhů didaktických prostředků, které vedou ke splnění výchovných a vzdělávacích cílů.

V teoriích oborových didaktik je uplatňováno podrobnější třídění učebních pomůcek. Například právě v lingvodidaktice je velice často používán termín textové materiály. Zároveň jsou v lingvodidaktice vedle klasických učebnic uplatňovány i další prostředky, znázorněné v následujícím schématu:

Mezi jazykové příručky můžeme v lingvodidaktice řadit například slovníky, mluvnice cizích jazyků, cizojazyčné čítanky, konverzační příručky, cizojazyčné zpěvníky, sbírky jazykových her, sbírky hádanek, časopisy pro výuku cizích jazyků apod.

Z toho můžeme vyvodit, že učebnice jsou jen zlomkem z velkého množství didaktických prostředků. I přes to plní školní učebnice několik funkcí. Tou první funkcí je prezentace učiva. Učebnice jsou především souborem informací, které prezentují studentům látku různými formami (verbální, obrazová a kombinovaná).

Druhou funkcí školních učebnic je řízení učení a vyučování. Učebnice jsou didaktickými prostředky, které řídí jak studentovo učení, tak učitelovo vyučování.

Poslední funkcí je funkce organizační. Učebnice jsou většinou doplněné o pokyny, rejstříky a obsahy. Informují tedy o způsobu svého používání. (Průcha, 2002)

2. Chovatelství

Chovatelství je definováno jako reprodukce a kultivace organismů. Domácí zvíře nebo domácí mazlíček je zvíře chované pro lidskou společnost.

Zvířata byla domestikována člověkem zprvu za účelem zdroje hmotného zboží a služeb. S postupem času však domestikovaná zvířata zaujala i funkci společníka lidí pro jeho pobavení ve volném čase. Chovatelství většiny domácích zvířat je snadné, člověk může řídit jejich rozmnožování a žádoucí znaky, které zvířata přenášejí na své potomky. (Akimushkin, 1990)

2.1 Obecné vlastnosti domácích zvířat

Některá domácí zvířata přinášejí lidem okamžité materiální hodnoty. Taková zvířata označujeme jako hospodářská zvířata – člověku poskytují zdroj potravy (mléko, maso) a ostatní potřebné materiály (vlna, kůže). Většina těchto zvířat je také užitečná tím, že vykonávají pracovní funkce (přeprava zboží apod.).

Na druhou stranu domácí zvířata využívají volný čas lidí a poskytují zábavu. Avšak je potřeba mít na paměti, že stejný druh zvířete může být často použit pro rozdílné účely. Například, někdo chová králíky pro maso a kožešinu, zatímco druzí mají králíka doma jako domácího mazlíčka. Tradičními a nejčastějšími domácími zvířaty jsou psi a kočky. Dalšími běžně chovanými zvířaty jsou ptáci, hlodavci a ryby. Velmi zřídka mohou být domácími zvířaty například opice, prasata, lišky, lasičky, fretky, plazi a členovci. Do určité míry lze za domácí zvířata považovat i koně, osly, velbloudy, tygry, slony, soby a lamy.

Domácí zvířata se chovají například v klecích, teráriích a akváriích nebo se volně pohybují po bytě. Případně jsou samozřejmě i zakládány chovatelské stanice.

2.2 Historie domestikace

Domestikace je postupné cílevědomé přetváření divoce žijících živočichů v druhy domestikované, které jsou vhodné k chovu.

S největší pravděpodobností domestikace započala před 10 000 lety mezi řekami Eufrat a Tigris. V této době lidé postupně přecházeli od kočovného způsobu života k usedlému. Lidé se začali zabývat výrobním hospodářstvím a zemědělstvím. Zvířata byla nejprve využívána k zemědělské práci, přepravě a jako zdroj potravy.

Prvním domestikovaným zvířetem se pravděpodobně stal vlk, ze kterého se postupem času vyvinul pes domácí. Postupně se integroval do společnosti lidí a dnes je lidská potřeba chovu psů z podstatné části dědičná. (Akimushkin, 1990)

3. Chovatelství na území Ruské federace

Z výsledků průzkumu Všeruského střediska pro studium veřejného mínění (Всероссийский центр изучения общественного мнения) vyplývá, že drtivá většina ruských obyvatel chová domácí zvířata a ve značné míře převládají chovatelé koček. Po nich následují chovatelé psů.

Podle výsledků průzkumu má celkem 68 % Rusů domácí zvíře. Z toho 54 % ruských obyvatel upřednostňuje chov koček. Další procenta můžeme vyčíst v následující tabulce. Jsou doplněna i procenta čistokrevných domácích zvířat.

Tabulka č. 1: domácí zvířata v Rusku

Druh zvířete	Celkové procento chovatelů	Z toho čistokrevná plemena
Kočka	54 %	15 %
Pes	38 %	19 %
Zemědělská zvířata	7 %	-
Křeček, želva, pták	3 %	-
Exotická zvířata	1 %	-

Většina těchto chovatelů utratí měsíčně asi 1,5 tisíce rublů za chov jednoho domácího mazlíčka. To jsou výsledky Analytického centra НАФИ v Moskvě z října roku 2019. Avšak například v Moskvě nebo v Petrohradu chovatelé za svoje domácí zvířata utratí v přepočtu na 5 tisíc rublů za měsíc. Celkem se v celém Rusku utratí za domácí zvířata za měsíc asi 36,6 miliard rublů. (Tass, [online] 2019)

3.1 Pes domácí (kynologie)

Není zcela jisté, kdy a kde byl první pes domestikován. Víme však, že předci psů byli vlci, kteří se s lidmi nejprve setkali v Eurasii. Nejstarší kostra psa, který žil s lidmi, byla nalezena v Německu. Vědci odhadli stáří kostry asi na 14 000 let.

V šamanském hrobu u jezera Bajkal byla nalezena kostra psa, která velmi připomínala kostru plemene husky. Páteř tohoto psa byla vážně poškozena, ale i tak po tomto vážném zranění pes přežil. Soudě podle postavení zubů pes jedl stejné jídlo jako lidé.

Pravděpodobně starověcí obyvatelé Sibíře začali úmyslně chovat psy pro různé účely. V Severním ledovém oceánu na ostrově Žochova našli archeologové kostry lidí a psů. Přičemž kostry psů byly dvou velikostí. Vědci se domnívají, že obyvatelé ostrova používali menší plemena psů pro pohon saní a větší plemena pro lov ledních medvědů. Věk těchto pozůstatků se odhaduje na 9 000 let a zároveň je to zřejmě nejstarší důkaz o rozdělení psů na plemena s odlišným uplatněním. (Jastrebova, 2019)

Začátek chovu psů má v Ruské federaci celkem krátkou historii. Společensky vysoce postavení lidé položili základní kámen v chovu psů.

O oficiální chov psů se prvně pokusil car Pavel I. roku 1797. Nařídil expedici, aby ve Španělsku nakoupila španělská psí plemena pro ochranu dobytka. Ovšem tehdejší války ve španělském království neumožnily koupi těchto psích plemen. Znovu se o to pokusil již ve svém prvním roce vlády Alexandr I. Setkal se s úspěchem, a tak v roce 1803 na území Ruské federace vstoupilo španělské psí plemeno mastin, které tím tak získalo svou novou domovinu. Toto psí plemeno se od ostatních plemen lišilo svou bezmeznou silou a mohutnou postavou.

Teprve až v polovině 19. století začala ruská kynologie přispívat k celosvětové kynologii. V této době se dostala do popředí významná ruská psí plemena, jako ruský chrt nebo barzoi, kterého můžeme považovat za národní hrdost, neboť si vysloužil i místo na logu Ruské kynologické federace.

V roce 1874 se v Ruské federaci začaly objevovat první výstavy psů a počet obdivovatelů ruské kynologie významně rostl.

26. prosince v roce 1874 byla zorganizována první výstava psů a koní v Moskvě. Objevila se různá plemena chrtů, ale i bernardýnů, kolií, pudlů a buldoků. (Zavgorodnij, [online])

Od počátku 20. století byli psi nově používáni i v policejní službě nebo armádě a byly zakládány výcvikové organizace pro služební psy. V roce 1924 byla založena vůbec první

rodokmenová chovatelská stanice psů, která především připravovala psy pro službu v armádě. Později se stala známou jako Rudá hvězda. Celkový výcvik psů se naprosto zdokonalil. Psi byli vyškoleni na hlídání základny, hledání nepřátel a ochranu pohraniční stráže. Samotný Alexandr Pavlovič Mazover, kterého můžeme považovat za zakladatele sovětské kynologie, vycvičil v chovatelské stanici Rudá hvězda několik německých ovčáků a dalších plemen. (Orlov, 2007 [online])

3.1.2 Ruská kynologická federace

Ruská kynologická federace (Российская кинологическая федерация) je veřejné sdružení kynologických organizací, které bylo založeno v roce 1991. V současné době je Ruská kynologická federace největší kynologickou organizací v Rusku. Do její plemenné knihy je zapsáno 5,5 milionu psů, 1427 psích klubů a asi 22 tisíc chovatelských stanic.

Cílem této organizace je zajistit ochranu práv jejich členů, zastupovat jejich společné zájmy ve vládních orgánech a mezinárodních organizacích, zachování genofondu a zlepšení a zkvalitnění psích plemen, formování humánního přístupu ve společnosti a samozřejmě i boj proti krutému zacházení se psy a jinými zvířaty.

Do struktury Ruské kynologické federace spadá: Ruská kynologická federace služebních psů (Российская федерация служебного собаководства), Ruská kynologická federace loveckých psů (Российская федерация охотничьего собаководства), Ruská kynologická federace amatérských psů (Российская федерация любительского собаководства), Celostátní asociace nezávislých kynologických komunitních sdružení (Общероссийская ассоциация независимых кинологических общественных объединений). (RKF, [online])

3.2 Kůň (hipologie)

Nejstarší důkaz o počátku domestikaci koní byl nalezen v Kazachstánu. Stáří ostatků vědci odhadují přibližně na 5 600 let. Archeologové našli zbytky koster a nedaleko vesnice Botai našli lebky koní, jejichž stáří se odhaduje na 5 000 – 5 500 let. Někteří vědci se domnívají, že rodištěm domácích koní je právě ukrajinská step, protože před tisíci lety se na tomto území pohybovalo stádo divokých tarpanů – plemeno divokého koně (viz příloha č. 1). Po začátku domestikace se majitelé divokých tarpanů stěhovali

na území Kazachstánu. Je možné, že tento proces probíhal současně na několika místech.

Zkrocení koně vedlo k dopravní revoluci. Po mnoho staletí byla tato zvířata hlavním dopravním prostředkem. (Jastrebova, 2019)

Historie ruského chovu koní má své vlastnosti způsobené komplexem příčin, které ovlivnily jeho vznik a vývoj. Hlavní ohnisko domestikace koní se nachází na území dnešní Sibiře a jihu evropské části Ruské federace. Toto území reprezentovalo travnaté stepi a lesostepi s bohatou bylinnou vegetací, což podporovalo vznik dobrého stepního koně. Zde žilo a kočovalo mnoho kmenů s různou úrovní sociálního rozvoje a životního stylu. Většina z těchto kmenů měla své koně určitého typu a svou vlastní praxi v chovu koní. Nespočet útočných nájezdů a válek, které se uskutečnily na obrovském území od Dálného východu až po podhůří Karpat, umožnily několika místním kmenům doplnit svá stáda koní a obohatit se o znalosti v chovu koní. Podle svých klimatických a geografických podmínek se jednotlivé regiony tohoto území lišily poměrně výrazně, díky čemuž vznikly podmínky pro výraznější vnitropolitickou diferenciaci tehdejšího domácího koně. To vše vedlo k vývoji různých plemen, která se liší jak zevnějškem, tak vlastnostmi. Tato plemena nepochybně obohatila praxi chovatelství koní v každém konkrétním historickém období, které přispělo k zručnému vývoji chovu koní.

Ve stepích západní a východní Sibiře se tvořila plemena koní, která byla schopna existovat v podmínkách kontinentálního klimatu. Obrovské množství krmiva v jarním a letním období střídalo období nedostatku potravy v zimě. Místní koně se proto vyznačovali velkou výdrží a byli schopni dlouhých přesunů. V těchto podmínkách došlo ke vzniku plemene koní, které získalo název stepní. V jižních stepích, kde je klima mírnější, se také formovali stepní koně, ti měli ale více jezdeckých předností. V severní a severozápadní oblasti východoevropské části Ruska se začala tvořit plemena koní přizpůsobená lidem v zalesněné oblasti. Následně dostali název lesní.

Rozmanitost typů klimatu, vnějších faktorů a různé metody chovu a potravy mělo za následek dědičné fixování vlastností těchto koní.

Vznik domácího chovu koní se datuje ke konci desátého století, tedy do doby sjednocení všech východních Slovanů na hranicích Kyjevské Rusi. V té době měly různé národy,

kteřé obývaly teritorium budoucího ruského státu, vybudované praktické dovednosti pro využití koní ve venkovských a dopravních pracích, při lovu, a zvláště intenzivně pro vojenské účely. Do stejného období lze přičíst i kvalitní zlepšení koní v různých směrech. Lidé začali místní koně záměrně křížit s ostatními, více specializovanými. V každém knížectví a hospodářství se o koně starali s velkou pečlivostí.

Toto období bylo také plné bouřlivých historických událostí, převážně vojenského charakteru. Války za sjednocení jednotných knížectví do celistvého státu byly nahrazeny mezioborovými spory a osvobozeneckými a zajateckými válkami. Za těchto podmínek získal kůň zvláštní rozhodující význam.

Invaze mongolských dobyvatelů ve třináctém století způsobilo obrovské škody pro tehdejší chov koní v Rusku. Nejhorší následky nesla jižní knížectví, což bylo velmi citlivé, protože právě v těchto oblastech byli chováni koně lepšího původu.

Už v roce 1380 v bitvě na Kulikovském poli bylo ve vojsku Dmitrije Donského asi 150 tisíc jezdců na silných a rychlých koních. I v tomto těžkém období přežily i potřebné zdroje koní a lidová dovednost vedla chovatelství koní různými cestami k dokonalosti.

Na domácí chovatelství koní se kladl stále větší důraz a začínal se formovat ruský kůň. To sice ještě nebylo zcela plemeno, ale už to byl dostatečný počet originálních koní. Široce se rozšířily dva typy koní – jeden typ poměrně vysokých, silných a širokých koní a druhý typ menších koní, na které měli velký vliv mongolští předci.

Druhá polovina 15. a počátek 16. století je zapsáno do historie jako období definitivního politického sjednocení ruských zemí a vytvoření jednotného státu. Tento proces byl doprovázen rozšířením vazeb mezi jednotlivými částmi státu. Za těchto podmínek se kůň stává nepostradatelným pomocníkem člověka, a to jak v zemědělství, tak ve válce a při přepravě zásilek. Ale kvalita těchto koní nespĺňovala požadavky kladené v oblastech, kde se koně takto používali. Začaly se hledat způsoby, jak zlepšit jejich vlastnosti. Rozdíly v podmínkách krmení a podstaty, které přetrvávaly z generace na generaci, vytvářely předpoklady pro typovou rozmanitost domácího chovu koní. Privilegované vrstvy obyvatel měly ty nejlepší podmínky pro zvýšení kvality koní.

Pro zvýšení kvality koní bylo velmi důležité vybrat správné plemeno a racionálně používat jeho zástupce. Stepní plemena koní v této době již nemohla plně uspokojit

požadavky na rozvojové hospodářství. Pro zemědělské práce byl vyžadován kůň nenáročný, odolný a schopný provádět různé druhy práce. K přepravě byl potřeba silný, dostatečně mohutný a vytrvalý kůň a pro vojenské účely byl žádán rychlý, odvážný a vytrvalý kůň s dobrými jezdeckými dovednostmi.

Na ruský trh začali přicházet koně z východu, kteří figurovali pod jménem argamaci s perským a turkmenským původem. Postupně se vyvinul typ ruských koní, označovaných jako bojarský, kteří se velmi lišili od obyčejných rolnických koní.

Pokud vezmeme v úvahu, že v tomto období se v Moskvě objevil první koňský závod, pak už lze s plným odůvodněním tvrdit, že na počátku 16. století existovalo chovatelství koní a závody koní na území Ruské federace.

Polovina 16. století bylo období panování Ivana IV. charakteristické velkými vnitřními a vnějšími politickými a vojenskými událostmi – došlo k připojení Kazaňského chanátu k Rusku, ovládly se země Povolží, otevřela se cesta na západní Sibiř a začalo hledání cesty k Baltskému moři. Tyto politické a vojenské akce sehrály dvojí roli v existenci a rozvoji domácího chovu koní. Na jedné straně se obohacovalo plemenné složení koní na vnitrostátním trhu, což mělo také pozitivní vliv na chov koní, ale na druhé straně nekonečné vojenské akce vedly ke smrti velkého množství koní, což mělo samozřejmě za následek negativní vliv na chov koní. Stát, který vedl válku, musel mít dostatek koní odpovídající kvality, aby se setkal s úspěchem. Řadu opatření, vedoucí k rozvoji chovu koní, nařídil i car Ivan Hrozný. K těm nejvýznamnějším patřilo vytvoření stájových osad.

V 17. století ruští chovatelé koní spolu s chovateli jiných národů dali nový impuls k další specializaci v chovu. V roce 1712 podle vyhlášky Petra I. v Kazaňské, Azovské a Kyjevské gubernii začaly vznikat koňské závody. V ostatních guberniích, jako například Moskevské, Jaroslavské, Vladimírské a Novgorodské, zde docházelo ke zlepšení plemen koní metodou vnitrozemního chovu s dobrými podmínkami krmiva a údržby. V důsledku toho se objevili takzvané „возовые лошади“. Následně ve Voroněžské gubernii získali širokou proslulost a uznání.

Jednou z charakteristických vlastností ruských chovatelů koní, která je sledována po celou dobu vývoje tuzemského chovu koní, byla snaha přivést ze zemí východu a západu užitkové koně různých plemen. Ne vždy byl dovoz koní odůvodněn ekonomicky a nevedl

k požadovaným výsledkům. Přesto se našla i pozitivní stránka věci, protože plemenná rozmanitost usnadnila práci při vytváření nových specializovaných plemen koní.

V průběhu 18. století se teritorium Ruské federace značně rozšiřovalo. Stavěly se mosty a obrovská síť cest. To vyžadovalo zvýšení počtu dobrých transportních koní. Své požadavky na chov koní kladla i armáda a postupně se zvyšoval počet a kvalita veškerého jezdeckva.

Od druhé poloviny 18. století v Rusku vznikaly sociální a ekonomické předpoklady pro široké kreativní a praktické práce na vytváření nových a zdokonalování tehdy existujících plemen koní. Konala se řada organizačních vládních akcí a vznikla hlavní správa státního chovatelství koní. Ruští chovatelé koní pracovali na kvalitním domácím zlepšení chovu koní ve dvou směrech. První, což byla většina, viděli řešení při dovozu koní ze západní Evropy, kde v té době existovala specializovaná plemena koní. Druhá skupina viděla řešení ve stvoření nového domácího specializovaného koně metodou reprodukčního křížení.

Tuzemským chovatelům koní se nakonec podařilo aklimatizovat a najít kmenové využití celé řady unikátních vysoce specializovaných plemen chovaných v zemích, jejichž geografické a klimatické podmínky se značně lišily od těch ruských. Zlepšení kvality místních koní v té době probíhalo tak zvanou národní selekcí bez použití západoevropských a východních plemen. Výsledkem bylo plemeno, které dostatečně splňovalo potřeby národního hospodářství v různých regionech země. Například rozvoj zemědělství, hornictví a lesnictví na území současné Kirovské, Permské a Udmurtské oblasti zvýšila poptávku po dobrých koních.

Velké množství záplavových oblastí a travnatých ploch v okolí řeky Vjatky a Ob umožnilo místním chovatelům koní vytvořit v této oblasti na severu Ruska skvělého, temperamentního koně, vhodného k výkonu práce v zemědělství a lesnictví a osvědčil se také v dopravě. Tyto vlastnosti tzv. vjatských koní vedly k velké poptávce po nich v mnoha jiných guberniích Ruska.

Rozvoj průmyslu, zemědělství a chovu zvířat, nárůst počtu dělostřeleckých a jízdních pluků, výstavba nových měst a vojenských opevnění v 18. století také způsobil rychlý

rozvoj chovu koní v Ruské federaci. Kůň byl v těchto letech hlavním tahounem ruské armády a hlavním dopravním prostředkem.

V oblastech sousedících se Severním polárním kruhem, v povodí řeky Pečory, bylo vytvořeno plemeno pod názvem печорское. Tento relativně malý kůň byl odolný a nenáročný na podmínky krmiva a údržby. Dokázal se skvěle přizpůsobit pro práci v hlubokém sněhu a na těžké hlinité půdě. V 19. století získal díky svým vlastnostem širokou proslulost a začal být vyvážen do Archangelské gubernie.

Po velké říjnové socialistické revoluci se uskutečnilo mnoho dalších opatření pro zlepšení místních plemen koní. V letech 1939 – 1940 byli zástupci vjatského plemene vystavováni na Celosvazové zemědělské výstavě (Всесоюзная сельскохозяйственная выставка). Plemeno vjatského koně přitahovalo pozornost odborníků krátkým rychlým krokem, drobným ale produktivním klusem a svéráznou postavou. (Kambegov, 1988)

2.2.2 Jezdecká federace Ruska

Jezdecká federace Ruska (Федерация конного спорта России) je ruská veřejná organizace založená na členství ve veřejné asociaci. Organizace byla zřízena za účelem rozvíjet, zlepšovat a popularizovat jezdecké sporty v Ruské federaci. Dobrovolně sdružuje regionální jezdecké federace, dětské sportovní školy, kluby, jezdecké sportovní sekce, hřebčiny a také všechny občany, kteří jsou aktivně zapojeni do všech oblastí federace. Zastupuje zájmy sportovců, trenérů, funkcionářů a každého, kdo dodržuje stanovy Jezdecké federace Ruska. Činnost federace je založena na zásadách dobrovolnosti, rovných právech členů, transparentnosti, kolegiality vedení a legality.

Jezdecká federace Ruska je členem Mezinárodní jezdecké federace (Международная федерация конного спорта).

Spolu s olympijským výborem dohlíží federace na jezdecké olympijské disciplíny – parkurové, drezurní, paralympijské a další události. Oblast činnosti federace zahrnuje také disciplíny, jako například dostihy, skoky na koních, triatlon na koních a koňské pólo. (FKSR, [online])

3.3 Kočka domácí (felinologie)

Od počátku domestikace koček se tato zvířata příliš nezměnila. Jejich domestikace je totiž celkem obtížná. Kočka domácí nejpravděpodobněji pochází ze stepní kočky. Studie DNA ukazují, že asi před 10 000 lety několik koček sloužilo na jedné z osad, nacházející se na rozhraní řek Eufrat a Tigris, aby lovily hlodavce poblíž domů a stodol.

Zkrotit kočku je velmi obtížné. To je z části důvod, proč nebylo archeology nalezeno mnoho jejich koster. Kočky nezemřely s majiteli na lovu, ani v jejich blízkosti. Na druhou stranu v některých kulturách jsou kočky uctívány. Staří Egypťané uctívali několik bohů s hlavami nebo těly koček.

I přes složitost jejich chovu kočky nakonec zaujaly místo u lidí a staly se tak domácími mazlíčky i v Rusku. Celková historie chovu koček na území Ruské federace není příliš známá, proto si uvedeme alespoň několik plemen koček, která mají svůj původ právě v Rusku. (Jastrebova, 2019 [online])

3.3.1 Ruská modrá kočka

Původ tohoto plemene je obklopen mýty a legendami. Existují různé spekulace o tom, jak si královské rodiny pořizovaly tyto kočky pro potěšení. Ale mnohem spolehlivější historii vzniku tohoto plemene můžeme sledovat studiem z Anglie. Z některých zdrojů vyplývá předpoklad, že ruská modrá kočka pochází z Archangelské oblasti, odkud ji do Anglie převezl chovatel Carew-Cox v roce 1893. Chov tohoto plemene tedy pokračoval v Anglii. V roce 1903 byla vydána kniha o různých plemenech koček, kde se objevil i název archangelská modrá. První standard a oficiální název Ruská modrá kočka byl však přijat až v roce 1935, kdy bylo toto plemeno zapsáno do plemenné knihy Velké Británie (viz příloha č. 2).

Díky anglickým chovatelům tedy toto plemeno překonalo i období první světové války. V té době totiž bylo na pokraji zkázy. Proto bylo plemeno ve 40. až 60. letech kříženo se siamskými kočkami. Byl to nezbytný krok pro přežití plemene.

Aktivní proces obnovy plemene začal v 50. až 60. letech i v USA. Místní chovatelé pro rozvoj plemene taktéž používali siamské kočky. V Anglii takové křížení skončilo v 60.

letech, v USA o něco později. Kvůli nezávislému vývoji plemene ve Spojených státech a v Anglii se ve výsledcích a konečných standardech vytvořily určité rozdíly.

Po několika desetiletích pečlivé práce byl v 70. letech obnoven původní typ Ruské modré kočky jako celku. Chov tohoto plemene se rozšířil do mnoha evropských zemí.

Návrat plemene do Ruska začal ve druhé polovině 80. let. První Ruské modré kočky byly do Ruska přivezeny z Československa, kde byly použity metody a linie evropského chovu. Po návratu do Ruska plemeno vzbudilo zájem o fenotypické domácí kočky a někteří chovatelé začali obnovovat vzhled původního archangelského plemene. Stále se však drželi evropského standardu. V 90. letech byly do reprodukce zapojeny i kočky dovezené z Holandska, jejichž rodokmeny obsahovaly anglické linie.

Právě díky úsilí aktivních chovatelů má nyní plemeno možnost se rozvíjet velmi aktivně. Během několika posledních let byly do Ruska převezeny další kočky tohoto plemene z Holandska, Polska, Belgie, Dánska a Španělska.

Chovatelské programy a stanice pracují velmi mnohostranně. Ruské modré kočky jsou vystavovány téměř na všech výstavách a stávají se tak stále více populárnějšími. (Tjurina, [online])

3.3.2 Sibiřská kočka

Historie sibiřského plemene koček začala současně s historií celé felinologie v Ruské federaci. Chovatelé, kteří začínali právě s tímto plemenem, se museli učit zcela nové vědě, genetice a museli se dozvědět o rozhodčích systémech a metodách chovu. Úspěchy plemene sibiřské kočky zcela odráží úspěchy celé ruské felinologie jako celku. Za velmi krátkou dobu chovatelé dokázali vytvořit rozpoznatelný vzhled plemene, stanovili ho ve standardu a odváděli skvělou práci v mezinárodních organizacích (viz příloha č. 3).

Práce na tomto plemeni začala nejprve ve velkých městech v letech 1986 – 1989 a současně byly vytvářeny chovatelské kluby. Nejprve se pracovalo na fenotypických kočkách, které byly přivezeny do chovatelských klubů k určení plemene. Tyto kočky tehdy neznámého původu byly vystaveny v roce 1987 v Moskvě a Leningradu. Do budoucna byly některé kočky přivezeny ze Sibiře a Dálného východu.

Přirozeně vznikala myšlenka vytvořit domácí plemeno dlouhosrsté kočky. Pro toto plemeno byla navrhována i jiná jména, například moskevská dlouhosrstá. Ale nakonec byl zvolen název sibiřská, který byl pro domácí vývoj plemene historicky nejvhodnější.

Sibiř je často je mylně označována jako místo původu tohoto plemene. Opak je však pravdou. Plemeno si získalo svůj název především díky silné, husté a dlouhé srsti, která byla spojována s drsnými klimatickými podmínkami Sibiře. Plemeno se rychle rozšířilo do velké části území SSSR.

V roce 1989 Sovětská felinologická federace (Советская фелинологическая федерация) registrovala plemeno sibiřské kočky.

Rozhodčí mezinárodní kategorie pro všechna plemena koček Světové federace koček (Всемирная федерация кошек), vedoucí veřejného oddělení felinologie Petrohradského ústavu veterinární biologie a prezidentka klubu milovníků koček Котофей Olga Sergejevna Mironova sledovala vývoj plemene sibiřské kočky od samého začátku. V roce 1989 napsala, že standard Sibiřské kočky se postupně zlepšuje. V říjnu roku 1989 Mironova poslala normu do Schultzu v Německu a také mnoha odborníkům na chovatelství dlouhosrstých koček v Evropě.

V roce 1991 byla verze této kočky přijata Světovou federací koček (WCF), avšak oficiální normu přijala až v roce 1994 na základě standardu Petrohradského ústavu veterinární biologie a uveřejnila ji ve sbírce standardů Světové federace koček v roce 1995.

V roce 1997 se v Moskvě konala výstava, které se účastnili i členové komise Mezinárodní federace koček (FIF). Výstava představila sibiřské kočky čtyř různých generací včetně koček chovatelské stanice Оникс Глория s plným rodokmenem. Kmenová komise demonstrovala rozdíl sibiřského plemene od podobných dlouhosrstých plemen.

V květnu roku 1997 v Helsinkách předvedly Olga Sizova a Oksana Andreeva na setkání kmenové komise Mezinárodní federace koček nejlepší dvojici sibiřských koček z Moskvy. Chovatelky provedly prezentaci plemene a usilovaly o jeho uznání. Od té doby mohly sibiřské kočky získat i titul šampiona Mezinárodní federace koček.

Nadšenci sibiřského plemene koček v 80. a 90. letech dováželi a vystavovali sibiřské kočky na výstavách v Německu, Kanadě a USA.

V roce 1996 bylo sibiřské plemeno uznáno Mezinárodní asociací pro kočky (TICA). Od 1. května 2002 může kočka sibiřského plemene získat v této organizaci titul šampiona.

6. února 2000 se na zasedání představenstva největší americké Asociace kočičích fanoušků (CFA) konala prezentace sibiřského plemene. Prezentace byla organizována Prestižní sibiřskou asociací (PSA). V tomto okamžiku bylo zaregistrováno 10 chovatelských stanic v Asociaci kočičích fanoušků.

V Rusku bylo zorganizováno několik center pro chov sibiřských koček. Města Moskva a Petrohrad zpočátku bojovala o titul hlavního města tohoto plemene. Dnes se k nim přidávají i další ruská města, jako například Saratov, Krasnojarsk, Kirov, Jekatěrinburg a Kursk. (Tjurina, [online])

3.4 Včela medonosná (včelařství)

Jedním z mála domestikovaných hmyzů je včela medonosná. Na stěnách španělské jeskyně Altamira byly objeveny kresby včelích úlů. Stáří těchto kreseb a období, kdy člověk poprvé sbíral včelí med, se odhaduje asi na 25 000 let, ale možná jsou i starší. Avšak zachytávání medu divokých včel a chov včel je trochu odlišné. V roce 2005 při vykopávání starověkého židovského města Rehov, bylo nalezeno přibližně 100 úlů, jejichž stáří se odhaduje na 11000 – 12 000 let. Úly byly nalezeny se zbytky dělnických včel, larev a královen. (Jastrebova, 2019 [online])

Člověk se včelařství věnuje od nepaměti. Ve starověku existovalo mnoho divoké vegetace a rozlehlých oblastí s lesy, ve kterých se vytvářely dobré podmínky pro stanoviště včel. Jedním z nejranějších fází ve vývoji včelařství na území Ruské federace bylo бортничество. Na velké stromy usazovali lidé tak zvané бортники. Jedná se o nejstarší formu včelařství, ve které včely žily v dutinách vzrostlých stromů. Některé dutiny stromů mohly být přirozené, jiné byly vyhloubeny lidmi ve výšce 4 až 15 metrů. Tento druh včelařství byl v Rusku znám až do 17. století a tehdy byl jedním z důležitých odvětví ekonomiky. To však nemůžeme ještě nazvat včelařstvím, protože lidé včely nechovali. Naopak tím lidé včelí kolonie doslova ničili (viz příloha č. 4).

V 11. století se v Правде Ярослава říká: «А от двоих пчел на 12 лет приплода роев и старыми пчелами 200 и 50 и 6 роев...».

Starověké Rusko produkovalo tolik medu a vosku, že spolu s kožešinami to bylo hlavní exportní zboží této země. Slavný historik Н. М. Витницкий věří, že starověké Rusko prodalo více než 10 milionů tun medu ročně. Rusko, bohaté na lesy a stepi, bylo rájem pro včelaře.

V době, kdy doposud nebyly známy způsoby výroby cukru, byl med jediným sladkým produktem. Po metodě бортничества se lidé začali zabývat výrobou dutin v pařezech a velkých polenech. Taková polena s vyřezanými dutinami byla umístěna do lesa na stromy, aby přilákaly roje divokých včel. Technika včelařství během tohoto období byla velice primitivní. Šlo tedy jen o výrobu provizorního úlu, jejich fixaci na stromy, ochranu včel před různými predátory a odběr medu.

Následně se lidé začali zabývat tak zvaným trámovým včelařstvím (колодное пчеловодство), které bylo charakteristické tím, že byly včely umístěné v trámech nebo špalcích (viz příloha č. 5). Aby byla péče o včely a jejich sledování pohodlnější, jejich majitelé se rozhodli umísťovat úly do oblastí blíže k jejich obydlím, nebo přímo do osad, což vedlo k vytváření včelínů.

Podle historiků a odborníků v oblasti včelařství došlo v 17. století ke krizi. Potřeba velkého množství dřeva a orné půdy dramaticky snížila medonosné půdy. Včelařství také negativně ovlivnil vynález petroleje a cukrů. Vznik petroleje snížil poptávku po vosku.

Na konci 80. let zorganizovali řemeslníci Vjatky speciální dílny včelstev a včelařského vybavení, které se později proměnily v továrny. Vjatka byla hlavním dodavatelem včelařského vybavení v Rusku. Tomu napomohl rozšířený rozvoj řemesel nejrůznějších specializací ve Vjatce a přilehlých okresech. Mezi rolnickými řemeslníky vynikla skupina podnikatelů, od nichž běžní řemeslníci dostávali suroviny a prodávali jim hotové výrobky.

V roce 1892 z podnětu a pod vedením slavného včelaře И. Е. Шавров začala Vjatka organizovat školení řemeslníků o tom, jak vyrábět včelařské vybavení a v roce 1896 byl otevřen zvláštní sklad včelařských potřeb.

Velice důležitá byla práce slavného ruského včelaře a vynálezce, designéra včelařské populace В. И. Ломакина (1859-1906) (viz příloha č. 6). Ломакин v roce 1887

organizoval výrobu včelařského vybavení ve skromné velikosti, ale vynikající v technické kultuře. V roce 1889 zahájil Ломакин prodej vosku.

V práci В. И. Ломакина pokračoval jeho syn Н. В. Ломакин, který zdokonalil výrobu umělého vosku. Následně zvládl výrobu vosku na strojích American Weed a nakonec organizoval výrobu těchto strojů.

Statistické účetnictví včelařství v carském Rusku bylo vedeno náhodně a fragmentárně. Avšak z dostupných údajů je zřejmé, že z řady ekonomických důvodů byl počet včelstev ve většině provincií snížen až do konce 19. století. Jednalo se především o krizi systému včelařství, v důsledku čehož průmysl začal upadat. Až na začátku 20. století došlo k mírnému nárůstu včelařství. Například v Moskevské provincii bylo v roce 1900 vedeno přibližně na 35 tisíc včelstev a v roce 1910 přibližně na 40 tisíc včelstev. Průmysl se začínal zotavovat především na základě nových včelařských technik. I tak proces obnovy včelařství probíhal velice pomalu. Informace o počtu včelstev na území bývalé Ruské říše jsou k dispozici až na začátku 20. století, konkrétně v roce 1900, kde jsou informace opublikované autorem П. Г. Чефрановем v knize „Ruské včelařství na začátku 20. století“ (Русская пчелопромышленность к началу XX века).

V letech 1910 až 1920 nejsou dostupné konkrétní informace o počtu včelstev na celém území Ruska, a proto se čísla z roku 1910 považují za předválečnou úroveň domácího včelařství, tedy za stav průmyslu na začátku první světové války.

Obecně se věří, že předrevoluční včelařství bylo drobné, amatérské a rolnické zaměstnání. To zdaleka není pravda. Tato mylná představa o včelařství v carském Rusku je způsobena hlavně tím, že vládní a zemské statistiky byly provedeny povrchně, aniž by byla provedena ekonomická analýza procesů probíhajících v odvětví včelařství.

Spolu s existencí četných malých rolnických včelínů rostlo i průmyslové včelařství ve velkém měřítku.

Na začátku 20. století bylo ruské včelařství obecně charakterizováno zaostalou technologií, ale přesto bylo v Rusku mnoho včelařů, kteří dobře zvládli techniku rámového včelařství. Lze tvrdit, že vyspělé včelíny v Rusku, pokud jde o organizaci a techniku podnikání, nebyly nižší než nejlepší včelařské farmy v západní Evropě, a

dokonce i v Americe. V roce 1900 byly na světové výstavě v Paříži zobrazené exponáty zaslané z Ruska a byly nesmírně ceněny. (Guselnikov, 1954)

V současné době jsou stále více zaváděny moderní technologie ve výrobě včelařských produktů v Rusku, a to vede k aktivnímu rozvoji tohoto odvětví. Podle statistik v roce 2016 činil vývoz medu z Ruska přibližně na 3,7 tisíc tun, zatímco dovoz pouze 207 tun.

V roce 2016 byl vydán nový federální zákon o vývoji včelařství v Ruské federaci, který byl zaměřen především na rozvoj a organizaci oblasti včelařství. Mezi hlavní ustanovení tohoto opatření patřilo například to, že byl vytvořen výkonný orgán, který by měl dohlížet na vývoj včelařství a tento vývoj kontrolovat. Také byl vyvinut nový program financování včelařských farem, které jsou zaměřené na cílený a kontrolovaný rozvoj včelařství. Byly zavedeny nové pobídkové systémy, které jsou založené na zdravé konkurenci mezi regiony, v nichž se včelařství vyvíjí. Zajistilo se také pravidelné sledování, které umožňuje spolehlivé hodnocení, regulaci a stimulaci rozvoje včelích farem. V neposlední řadě bylo také zavedeno cílené dotování, kontrolování množství včelích produktů, efektivní průzkum trhu a kvalitní školení mladých zaměstnanců. Každý včelař je navíc nucen podstoupit veterinární prohlídku všech jeho včelstev.

Stále častěji se objevují nové technologie a metody ve včelařství. Například slavný vědec A. Г. Маннапов vynalezl nový inovativní rámek, jehož přítomnost v úlu napomáhá vytvářet nejpohodlnější podmínky pro včely tím, že poskytuje přirozené větrání úlu a udržuje v něm ideální teplotu vzduchu.

Nové technologie se také objevují v péči o samotné včely. Je totiž velice důležité, aby si každý včelař udržel zdravý stav a vitalitu včel, především v období začátku jara.

Včely vyprodukují mnoho energie na zahřívání a za tímto účelem jsou vyráběny zahřívání umělé úly, které vytváří příjemné podmínky a přispívají k ukládání larev včel. K tomu jsou také včelaři stále ve větší míře používány termální filmy.

Díky novým technologiím se také v současné době sklízí med automatizovanou metodou. Tento vývoj se stal známým již v roce 2015. Její podstata spočívá v tom, že se používá plastový rám, který se při plném naplnění medem otevře a med samovolně odtéká. Používáním této techniky se včelaři mohou vyhnout metodě s kouřem.

To jsou jen některé prvky z nejnovějších technik a vývoje zaměřených na vývoj včelařství. Ruští vědci na dalším vývoji a implementaci aktivně pracují a neustále probíhá práce na vytvoření nových inovativních technik, ale rozvoj včelařství v Rusku je téměř nemožný bez státní podpory a pomoci. Zvýšení vývozu včelařských produktů přinese hospodářství Ruska velký zisk. Rozvoj v této oblasti zajistí také zaměstnanost velkého počtu lidí a uspokojí potřeby obyvatel země v oblasti včelařských produktů. (prodexpo, [online])

4. Ekologické problémy v Rusku

Globální environmentální problémy se týkají celého světa a není divu, že se týkají i Ruské federace. Rusko je jednou z nejznečištěnějších zemí na celém světě. To negativně ovlivňuje kvalitu života a samozřejmě i zdraví lidí. Výskyt takových environmentálních problémů v Rusku, stejně jako v ostatních zemích, je spojen s intenzivním lidským vlivem na přírodu, který získal nebezpečný až agresivní charakter.

Na řešení těchto environmentálních problémů v Rusku jsou přiděleny miliardy rublů, vytvářejí se různé ekologické programy a konají se schůze. V některých případech však dochází k plýtvání penězi a situace v oblasti životního prostředí se zhoršuje. (Musina, 2019 [online])

4.1 Shrnutí environmentálních problémů v Rusku

Zatímco se úřady zapojují do národního projektu, který má za cíl zlepšit životní prostředí v Rusku, ekologické problémy v Rusku i tak rostou. Podle Strategie ochrany životního prostředí v Ruské federaci bude do roku 2025 žít ve městech s vysokou a velmi vysokou úrovní znečištění ovzduší přibližně 17,1 milionu lidí.

Emise průmyslového odpadu zhoršují atmosféru. Spalování automobilového paliva, stejně jako spalování uhlí, ropy, plynu a dřeva je pro ovzduší negativní. Takové škodlivé částice znečišťují ozonovou vrstvu a postupně ji ničí. V atmosféře může způsobit i kyselý déšť, který zase znečišťuje Zemi a vodní plochy. Všechny tyto faktory jsou příčinou rakoviny a kardiovaskulárních chorob v populaci a úhynu zvířat. Znečištěné ovzduší rovněž negativně ovlivňuje klima a dochází ke globálnímu oteplování.

Dalším závažným ekologickým problémem v Rusku je odlesňování. V této zemi je proces odlesňování prakticky nekontrolovatelný. Každoročně se vytěží stovky hektarů lesa. Ekologie na severozápadě země je ovlivněna nejvíce a problém odlesňování na Sibiři je stále naléhavější. Mnoho lesních ekosystémů se mění, a to vede k vysídlení mnoha druhů rostlin a samozřejmě i živočichů z jejich přirozeného prostředí. Koloběh vody je přerušen, klima je sušší a tvoří se skleníkové efekty.

Průmyslový a domácí odpad znečišťuje povrchové a podzemní vody a zároveň i půdu. Situaci zhoršuje především skutečnost, že v Rusku je málo zařízení na čištění vody a většina provozovaných zařízení je zastaralá. Zemědělské stroje půdu také vyčerpávají. Dalším závažným problémem je znečištění moří ropnými produkty. Řeky a jezera každoročně znečišťuje odpad z chemického průmyslu. Všechny tyto problémy vedou samozřejmě k nedostatku pitné vody, protože mnoho zdrojů není vhodných ani pro použití vody pro technické účely. Kvůli znečištění vody dochází k ničení ekosystémů – tedy některých druhů zvířat, ryb a ptáků.

V průměru každý ruský obyvatel vyprodukuje na 400 kg pevného komunálního odpadu za rok. Jediným východiskem je recyklace, avšak bohužel v Rusku existuje jen velice málo podniků, které se zabývají likvidací nebo recyklací odpadů v zemi.

V mnoha jaderných elektrárnách je vybavení zastaralé a mnohdy se situace blíží ke katastrofě. Radioaktivní odpad není v dostatečné míře pravidelně likvidován. Radioaktivní záření nebezpečných látek způsobuje mutaci a buněčnou smrt jak v lidském, tak i ve zvířecím těle. Takové kontaminované částice vstupují do těla s vodou, jídlem a vzduchem.

Řešení těchto environmentálních problémů přímo závisí na činnosti zástupců vlády. Je nutné kontrolovat všechny oblasti ekonomiky tak, aby všechny podniky snižovaly svůj negativní dopad na životní prostředí. Je zapotřebí také vývoj a implementace environmentálních technologií, které je možné zapůjčit od zahraničních vývojářů. V současné době jsou řešena pouze nezbytná kardinální opatření ke zlepšení environmentálních problémů. (ecoportal, 2016 [online])

4.2 Pytláctví v Rusku

Problém pytláctví je v současné době problémem globálním a je běžný na všech kontinentech planety. Jedná se o lov mimo loveckou sezónu a v zakázaných oblastech, což zahrnuje také lov ohrožených a chráněných druhů zvířat.

Existuje mnoho motivů pro pytláctví a některé z nich jsou regionální povahy. Ale hlavním motivem je samozřejmě finanční zisk lovců. Na černém trhu mohou lovci dosáhnout

ohromných peněžních zisků za některá zvířata. Zároveň státní kontroly nad přírodními objekty jsou nedostatečné a výše pokut za pytláctví jsou prakticky zanedbatelné.

Protože je pytláctví globálním problémem, je třeba úsilí nejen mezinárodních organizací, ale také státních institucí. Jejich cílem by měla být ochrana přírodních objektů před zásahy nezákonných lovců a rybářů. Také je zcela nezbytné zvýšit sankce za pytláctví. (ecoportal, 2017 [online])

Právě v současné době je pytláctví v Rusku jedním z nejnaléhavějších a aktuálních problémů v oblasti životního prostředí. Jedná se o nelegální těžbu přírodních zdrojů, mezi které patří představitelé fauny i flory.

Trestní odpovědnost za pytláctví v Rusku stanovuje vnitrostátní právo. Díky normám, které jsou obsahem v trestním zákoníku Ruské federace a které způsobují přitěžující okolnosti, mohou státní orgány činné v trestním řízení a soudní orgány uvalit na zločince zasloužený trest.

Registrace sekce pytláctví do trestního zákoníku Ruské federace nebyla bezdůvodná. Rychlé vyčerpání přírodních zdrojů člověkem v posledních desetiletích bylo přirozeným důvodem pro to, aby byla tato situace pod státní kontrolou. Zejména vzácná plemena zvířat, ptáků a ryb jsou na pokraji vyhynutí a každým rokem se vyskytuje stále méně vzácných odrůd rostlin. Boj proti takovému pytláctví v Rusku je tedy nezbytným krokem k ochraně přírody.

Kromě trestních sankcí za tento zločin se na pachatele mohou vztahovat i jiné druhy právní odpovědnosti. Zejména zákon o správních deliktech předurčuje odpovědnost na základě odškodnění poškozovatele za ztráty, jejichž výše je stanovena v místě porušení donucovacím orgánem.

Přes takto jednoznačné legislativní znění je pytláctví v Rusku velice často zaměňováno za hygienické čištění lesů a rybníků, těžbu dřeva a plánované odlesňování.

Pytláctví v Rusku každým dnem zaujímá stabilnější pozici. I přes stanovené sankce se počet porušení stále nesnižuje. Základním důvodem je zřejmě to, že kontrola státních orgánů nad zákonitostí odlesňování, rybolovu a lovu se provádí na velice nízké úrovni. Nelegální pytlácké skupiny jsou často maskovány falešnými povoleními a licencemi.

Problémy pytláctví v Rusku a jejich řešení se týkají mnoha veřejných mezinárodních organizací. Vědci bohužel připouštějí, že takový negativní faktor ovlivňující v rozsáhlé míře stav mateřské přírody nebude možné zcela odstranit. Důvodem je především nízká životní úroveň ruských obyvatel a touha po snadných a rychlých penězích. Příslušné preventivní kroky státních orgánů mohou minimalizovat frekvenci nelegálních případů využívání přírodních zdrojů, ale je téměř nemožné pytláctví nadobro zastavit.

V rámci environmentálních aktivit státních orgánů je většina trestních řízení spojena s takovým zločinem v oblasti životního prostředí, jako je pytláctví ryb. Rusko je plné řek a rybníků bohatých na přírodní zdroje, ale otázka uplatňování metod legálního dopadu na nezákonné lovce není neméně akutní. Článek 258 trestního zákoníku Ruské federace upravuje podmínky odpovědnosti za lov s velkými škodami, s provozem zvláštního vybavení pro hromadné ničení zvířat. Právní předpisy rovněž zakázaly lov ptáků a volně žijících zvířat vzácných druhů. Sankce za takové porušení představuje pokuta až 200 000 rublů, nápravné práce v délce až 24 měsíců a trest odnětí svobody až na 6 měsíců.

Přítomnost mnoha objektivních a subjektivních důvodů znemožňuje úplné potlačení pytláctví. Zaprvé mezi takové faktory patří nedostatečná informovanost veřejnosti o problémech v oblasti ochrany přírody před škodlivými zásahy. Kromě toho lze jasně vyjádřit neexistenci vhodných opatření ze strany úřadů a veřejných organizací. I přes závažnost věci není pytláctví v Rusku jako nebezpečný zločin v oblasti životního prostředí v médiích prakticky zmíněno. Vytváření státních programů pro boj proti těmto typům trestných činů má často formální charakter.

Nedostatek finančních zdrojů stále ponechává nevyřešené problémy v oblasti životního prostředí, zatímco rozpočtové prostředky jsou i nadále zaměřeny pouze na provádění sociálních a průmyslových projektů.

Okamžité posouzení rozsahu poškození způsobeného pytláctvím je poměrně obtížné. Kromě toho většina občanů, kteří nechápou, jak mocné jsou důsledky nadměrného rybolovu, lovu zvířat a používání nerostů, nepovažuje tento druh zločinu za zvláště nebezpečný. Veřejnost se však musí spojit se silami státních donucovacích orgánů, aby překonala pytláctví v Rusku, což ohrožuje: zmizení jednoho nebo více prvků přírodních systémů, což vede k narušení ekologické rovnováhy; vymírání populace rostlin a

živočichů; lidská nepřipravenost na překonání přírodních katastrof; turistické cíle postupně ztrácí na atraktivitě; zvýšené přírodní katastrofy a jiné mimořádné události. (businessman, 2020 [online])

4.3 Ohrožené živočišné druhy v Rusku

Červená kniha Ruské federace (Красная книга Российской Федерации) je hlavním státním dokumentem zřízeným za účelem identifikace vzácných a ohrožených živočichů, rostlin a hub. Poprvé byla vydána Červená kniha v srpnu roku 1978 (tehdy Красная книга СССР). Byla rozdělena na dvě části, z nichž jedna byla věnována zvířatům a druhá rostlinám.

Těmi nejvzácnějšími zvířaty z Červené knihy Ruské federace jsou například tygr ussurijský (též známý jako tygr amurský, nebo sibiřský), sajga tatarská, kůň převalského nebo kozorožec kavkazský. (greenparty, 2019 [online])

Kdysi bylo území sajgy tatarské velice rozsáhlé a táhlo se od Asie až po západní Evropu. V současné době žije většina těchto antilop v Kazachstánu, ale jejich omezený počet je možné nalézt také v Rusku nebo v Mongolsku. Počet jedinců tohoto druhu antilopy se opakovaně v minulosti propadl. Ve 20. letech minulého století byla sajga téměř na pokraji vyhynutí. Už v Sovětském svazu byl schválen zákon, který omezuje lov tohoto druhu zvířete. Potěšující je, že v posledních letech se populace sajgy tatarské poněkud zotavuje. V roce 2019 statistika v počtu zvířat ukázala, že za poslední dva roky se počet sajgy tatarské v Kazachstánu zvýšil ze 152 tisíc na 334 tisíc. Avšak neustále je sajga i v současné době ohrožována pytláky. A proto je práce inspektorů volně žijících živočichů rozhodující pro přežití tohoto druhu. V Kazachstánu je tato profese například každým rokem stále nebezpečnější. V lednu roku 2019 se inspektor pro ochranu volně žijících živočichů Ерлан Нурғалиев spolu se svým kolegou vydal pronásledovat auto pytláků, kteří stříleli sajgy. Auto pytláků inspektoři dohonili, došlo k potyčce a jeden z pytláků postřelil Ерлана. Následkem tohoto zranění zemřel po dvou dnech v nemocnici. (Čappl, 2019 [online])

Tygr ussurijský je jedním z nejvzácnějších predátorů na celé planetě. Zároveň je to největší tygr na světě a je uveden dokonce v Mezinárodní červené knize. V Rusku tento tygr žije pouze na malém území na jihovýchodě a podle posledních statistik tvoří

populaci vzácného zvířete v Ruské federaci asi 550 jedinců. Jedním z hlavních důvodů, proč je tygr ussurijský ohroženým druhem, bylo ničení přírodních stanovišť. Tito velcí predátoři potřebují totiž poměrně rozsáhlé lovecké oblasti. Bohužel dalším faktorem mizení tohoto zvířete je pytláctví.

V 19. století žilo v Rusku přibližně na 1000 jedinců ussurijského tygra, ale na počátku 20. století se jejich počet začal rapidně snižovat. Hlavním důvodem bylo pytláctví, protože trofej tygra byla na čínském trhu zvláště oceňována. V roce 1930 zůstalo v Rusku pouhých 30 jedinců ussurijského tygra a to znamenalo, že je tato šelma téměř na pokraji vyhynutí a v tehdejší ekosystému mohlo dojít k převratu, neboť tygr ussurijský se nacházel téměř na vrcholu potravinového řetězce. V polovině 20. století stát zakázal lov těchto tygrů a v roce 1990 se jejich počet zvýšil na 400. Bylo zapotřebí chránit jejich území před pytláky. Byla vytvořena rehabilitační centra, 10 chráněných oblastí a byla mobilizována technika. Specialisté umísťovali na tato chráněná území kamery a fotopasti. Těmito kroky se dosáhlo v roce 2004 prvních výsledků a počet ussurijských tygrů v Rusku vzrostl na 450. Odborníci každým rokem provádí monitorování těchto zvířat a ukázalo se, že bylo dosaženo stabilizace počtu ussurijských tygrů s mírnou tendencí k zvyšování. Jsou to dobré výsledky, ale stále to pro záchranu této šelmy nestačí, a tak je stále uvedena v Červené knize. Měly by být prováděny další kroky proti nezákonné činnosti pytláctví těchto šelem.

Kůň převalského je posledním zbývajícím druhem skutečného divokého koně na světě. Je uveden v Červené knize Ruské federace a v Červeném seznamu ohrožených druhů, který je vydáván každé dva roky Mezinárodním svazem ochrany přírody. Kůň převalského byl objeven v roce 1879 Nikolajem Prževal'skim a v roce 1960 zcela zmizel z přírody. Naštěstí se několik jedinců převalského koně dochovalo v zoologických zahradách. V roce 1959 se v Praze konalo první mezinárodní sympozium, které pojednávalo o ochraně koně převalského a byla vypracována mezinárodní rodokmenová kniha.

V současné době je v činnosti 12 velkých projektů, které mají za cíl navrátit divoké koně do přírody. Poslední takový projekt byl zahájen v roce 2015 v Rusku v Orenburské rezervaci pod záštitou prezidenta Ruské federace Vladimíra Putina. V rámci tohoto programu sem byli přivezeni čistokrevní jedinci převalského koně z Francie a Maďarska,

kteří step dokonale pojali za svou novou domovinu. Podle odborníků žije v současné době na světě přibližně na 8 000 jedinců koně převalského. (National geographic Russia, 2019 [online])

4.4 Ekologická katastrofa v Rusku 2020

V současné době je silně diskutovaná ekologická katastrofa u ruského města Norilsk. 29. května roku 2020 z místní elektrárny a teplárny totiž uniklo přibližně na 20 tisíc tun ropy. Byla silně zamořena místní půda a většina ropného paliva unikla do řeky. Podle Státní agentury pro rybolov potrvá desítky let, než se řeka vzpamatuje a rovnováha vodního systému se zcela obnoví. Úřady obviňují společnost NTEK, která elektrárnu a teplárnu provozuje, že nahlásila tuto událost příliš pozdě. Podle Vladimíra Putina se úřady v Krasnojarsku dozvěděly o této ekologické katastrofě až po dvou dnech z internetu. Rusko poté vyhlásilo stav nouze, což by mělo uspíšit likvidaci celé havárie. Světovým fondem na ochranu přírody byly zveřejněny satelitní fotografie, podle kterých je zřejmé, že byla znečištěna i řeka Daldykan a nadále hrozí i znečištění nedalekého jezera Pjasino. Touto ekologickou havárií se v současné době zabývá i Vyšetřovací výbor Ruské federace. Výbor veřejně oznámil, že vede celkem tři vyšetřování a zadržel jednoho zaměstnance tamní elektrárny. (ct24, 2020 [online])

Praktická část

5. Vybrané aplikace pro tvorbu didaktických materiálů

S interaktivní výukou se v dnešní době můžeme setkat prakticky na každé základní i střední škole. Stále častěji jsou pro výuku používány nové technologie, které mohou vyučovací hodinu svým způsobem oživit a studenti získají mnohem větší motivaci pro řešení úloh.

V rámci své diplomové práce se zaměřím na internetové aplikace pro tvorbu didaktických materiálů, s kterými já osobně ráda pracuji a používám je pro výuku ruského jazyka na střední škole.

5.1 Nearpod

Nearpod je platforma pro zapojení studentů při vyučovací hodině. Koncept celé aplikace je velice jednoduchý. Učitel může vytvářet prezentace, které mohou být doplněny kvízy, anketami, videi, obrázky a různými webovými obsahy. Studenti mají k prezentaci vytvořené učitelem přístup pomocí univerzálního kódu.

Aplikace je volně přístupná na webu a je možné s ní pracovat na základě registrace. K účtu Nearpod má následně učitel možnost připojit se prostřednictvím jakéhokoli zařízení, které má připojení k internetu. Prezentace je možné vytvářet a upravovat na počítači. Ve vyučovací hodině může učitel prezentovat i pomocí iPadu.

Nearpod má mnoho různých tvůrčích a inovativních způsobů, jak jej používat. Nejčastěji jsou v aplikaci Nearpod vytvářeny prezentace a svým vzhledem a originalností dokáže plně nahradit PowerPoint.

5.2 Learningapps

Learningapps je webový portál, na kterém jsou dostupné již vytvořené aplikace pro různé vyučovací předměty. Learningapps podporuje učení a výukové procesy pomocí těchto aplikací, které mohou být volně začleněny do výuky. Každá aplikace má svou tak zvanou šablonu, pomocí které je velice snadné vytvořit aplikaci na míru.

Learningapps nabízí k vyzkoušení již vytvořené aplikace, které souvisí s různými kategoriemi – všechny cizí jazyky, většina vyučovacích předmětů na střední škole, astronomie, náboženství apod.

Na webovém portálu můžeme aplikace třídit také podle stupně vzdělání – tedy od mateřské školy až po vysoké školy.

Tyto aplikace jsou volně přístupné bez přihlášení. Pakliže chce učitel vytvořit svou vlastní aplikaci, je nutné se bezplatně registrovat. Svou aplikaci pak může učitel sdílet mezi studenty pomocí odkazu, nebo ji prezentovat přímo ve vyučovací hodině na interaktivní tabuli. K dispozici jsou různé hry, jako například křížovky, doplňování slov, spojování dvojic, pexeso, časová osa apod.

5.3 Plickers

Plickers je velice vhodný pro učitele, jako hodnotící nástroj, který rychle a jednoduše kontroluje odpovědi studentů. Umožňuje totiž učiteli shromažďovat data formativního hodnocení během několika vteřin na místě, aniž by studenti museli používat svá mobilní či jiná zařízení připojená na internet. Je to tedy nástroj pro sběr dat, který je velice užitečný pro učitele a pro studenty je to svým způsobem zábavné (viz příloha č. 7).

Princip používání Plickers je velice jednoduchý. Každý student obdrží kartičky s obrázky, které věrně připomínají QR kódy. Učitel promítne soubor otázek, na které studenti odpovídají právě pomocí rozdaných kartiček. Potřebují pouze správně natočit kartu pro zvolení podle nich správné odpovědi. Učitel následně pomocí mobilního zařízení oskenuje odpovědi studentů a během několika vteřin jsou dostupné výsledky. Se shromážděnými údaji pak může učitel pracovat a se studenty následně probrat celé téma.

Tento nástroj je možné použít se studenty všech věkových kategorií a je zábavný a snadno použitelný jak pro učitele, tak pro studenty.

5.4 Bookcreator

Už ze samotného názvu je zřejmé, že Bookcreator je jednoduchý nástroj pro vytváření digitálních knih a komiksů. Učitel může pro svou výuku vytvořit vlastní výukový zdroj,

nebo může studenty nechat, aby svou představivost projevili ve svých digitálních knihách.

Učitel, nebo student může vytvořit hotový produkt a sdílet jej s kolegy. Pro zpracování digitální knihy může učitel použít texty, obrázky, zvuky, nebo dokonce celá videa.

Princip vytváření těchto digitálních didaktických materiálů je opět velice jednoduchý. Po bezplatné registraci je možné začít ihned vytvářet knihy, nebo jiné výukové materiály. Následně může učitel vytvořený produkt sdílet mezi své studenty ve formátu PDF nebo pomocí digitální knihy. Možností je samozřejmě také prezentovat knihu přímo ve vyučovací hodině nebo ji studentům natisknout.

5.5 Kahoot

Kahoot je hra založená na učení, která usnadňuje vzdělávání, vytváření a sdílení vzdělávacích her nebo krátkých kvízů. Je to aplikace časově nenáročná a výsledky studentů jsou dostupné během několika málo vteřin.

Do aplikace Kahoot musí mít učitel přihlašovací údaje. Základní verze je přístupná pro učitele zdarma. Za poplatek jsou dostupné i prémiové možnosti.

Učitel vytvoří vzdělávací hru během několika minut. Je zcela na jeho uvážení, jaký formát a počet otázek zvolí. Ke každé otázce může zakomponovat obrázek, diagram, nebo video. Po vytvoření kvízu se učiteli vygeneruje univerzální kód, který poskytne studentům ve třídě. Studenti musí mít vlastní mobilní zařízení, které je možné připojit k internetu a na stránkách kahoot.it vloží přidělený univerzální kód. Následně učitel pomocí dataprojektoru prezentuje kvíz, na jehož otázky studenti odpovídají pomocí barevných tlačítek na svém mobilním zařízení. Na sdílené obrazovce je okamžitě vidět sloupcový graf odpovědí.

V této aplikaci nemusí jít pouze o takový kvíz. Je nespočet dalších možností – studenti mohou vkládat vlastní odpovědi, nebo ohodnotit vyučovací hodinu.

5.6 Quizlet

Quizlet je interaktivní vzdělávací platforma, která umožňuje učitelům a studentům vytvářet učební materiál ve formě dvoustranných kartiček.

Tato aplikace byla zprvu založena za účelem studia cizích jazyků. Každá kartička totiž z jedné strany obsahovala cizojazyčné slovo a na druhé straně překlad. Díky tomu se člověk snadno a efektivně dokázal naučit cizí jazyk.

Dnes je tato aplikace volně přístupná a učitel nebo student může vytvořit soubor kartiček jen podle svého uvážení a své představivosti. Stále se aplikace skvěle hodí pro výuku cizích jazyků, ale uplatnění má mnohem větší. Aplikaci je možné využít pro kterýkoli obor. Není totiž nutné používat pouze slova, možné je vkládat i obrázky, takže aplikace najde uplatnění i u studentů, kteří se učí například na lékařské, matematické a jiné zkoušky.

6. Chovatelství a vztah k přírodě v učebnicích ruského jazyka

6.1 Raduga po-novomu

V prvním třech dílech učebního komplexu Raduga po-novomu se nevyskytuje ani téma chovatelství ani téma ekologie. Teprve až ve čtvrtém díle se setkáváme s celou kapitolou, která je věnována ekologickým problémům. Podle mého názoru je to dobře zpracovaná kapitola, která pojednává o možnostech žití v souladu s přírodou, jaké problémy ekologie řeší, jak se současná ekologická situace zhoršuje, jakých ekologických aktivit je možné se zúčastnit a jak bychom mohli ochránit životní prostředí. Slovník cizích slov v této kapitole je také dostačující, studenti si osvojí základní slovní zásobu, která se týká ekologie a ochrany životního prostředí.

Samozřejmě se zde zcela aktuální environmentální problémy nevyskytují. To je ovšem možné studentům doplnit jinými didaktickými prostředky, jako například pomocí pracovních listů, nebo vypracování slohového cvičení, ve kterém studenti popíší svůj vlastní názor na ochranu životního prostředí a sami si mohou prostudovat, s jakými environmentálními problémy se Rusko nebo celý svět v současné době potýká.

V úvodním textu se studenti dozvídají osud Valentýny, která se zabývá ochranou životního prostředí. Vyskytuje se zde nespočet frází a slovních spojení, které se týkají environmentálních problémů celého světa. Následně by studenti měli odpovídat na otázky, které souvisí s úvodním článkem a vyhledat v textu slova a slovní spojení, která se týkají ekologie a přeložit je do českého jazyka. Kapitola nadále udává další příklady slovních spojení, která mohou studenti použít i při podání vlastního názoru na toto téma. Na straně 37 je dokonce schéma slovních spojení, které pojednává o ochraně přírody. S pomocí tohoto schématu mohou studenti hovořit o svých názorech na ochranu životního prostředí. V souvislosti s tímto tématem je samozřejmě velice důležité ptát se na názory studentů, a tak se v učebnici vyskytují i otázky, které mají za cíl zjistit, co by každý z nás měl dělat (a co by neměl dělat) pro ochranu přírody. Objevuje se zde i několik vybraných environmentálních problémů, které se týkají Sibiře.

Pytláctví je také jedním z environmentálních problémů, které je v dnešní době silně diskutovaným tématem a studenti by o tom měli mít alespoň nějaké rámcové ponětí, bohužel se v celém učebním komplexu Raduga po-novomu nevyskytuje stejně, jako téma chovatelství. V rámci ekologie je také velmi důležité znát ohrožené druhy zvířat, ptáků a rostlin. Bohužel se zde nevyskytuje jediná zmínka o tomto problému.

6.2 Klass

V prvním díle učebního komplexu Klass se na rozdíl od Raduga po-novomu objevuje alespoň jedno cvičení, které se týká chovatelství. V druhé kapitole „Moje rodina“ se totiž nachází obrázky domácích mazlíčků, které mají studenti přiřadit k slovíčkům. Je zde k dispozici i poslech, díky kterému mají studenti přiřadit jména mazlíčků. Jde ale pouze o slovní zásobu a téma chovatelství zde není žádným dalším způsobem rozpracované.

V třetím díle učebního komplexu Klass se opět setkáváme s celou kapitolou, která je věnována ekologii a ochraně životního prostředí. Studenti se naučí popisovat jevy, které mohou být nepříznivé pro životní prostředí, hovořit o tom, jak je možné šetřit energii, chránit životní prostředí a co sami dělají pro ochranu životního prostředí. Studenti se také dozví o činnostech ekologických organizací a připomenou si Červenou knihu ohrožených druhů, což je podle mého názoru velice vhodně zakomponované do této učebnice.

V kapitole o ekologii se vyskytuje opět nespočet slov a slovních spojení, která se týkají ochrany přírody a různých environmentálních problémů. Nachází se zde také cvičení, které je zaměřené na používání elektrických spotřebičů a s tím spojenou elektrickou energií. Studenti se dozvídají, jaké druhy elektráren existují a jak je na světě velice důležitá pitná voda. S tím souvisí článek o důležitosti vody, ve kterém mají studenti doplnit vynechaná slova. V návaznosti na tento článek se zde vyskytují i otázky, které mají za cíl zjistit, kolik vody student a jeho rodina spotřebuje každý den nebo zda v jejich domácnosti šetří vodou.

V této kapitole se objevuje i náročnější slovní zásoba, jako například skleníkové plyny, třídění odpadu, ozónová díra nebo změna klimatu. Z rozhovoru s Veronikou se studenti také dozvídají, jakými činnostmi se zabývá ekologická škola. K tomuto rozhovoru se dále vrací doplňující otázky.

Podle mého názoru naprosto vhodně zakomponovaným nápadem je projekt, ve kterém mají studenti zpracovat prezentaci o místní zoologické zahradě. Studenti se mají zaměřit i na to, zda se v zoologické zahradě objevují druhy zvířat, která jsou na pokraji vyhynutí, nebo jsou nějakým způsobem v dnešní době již ohrožena. Projekt odkazuje i na Červenou knihu, která je zmíněná na konci této kapitoly. Studenti se dozví, co Červená kniha je, kdy vznikla, proč vlastně získala název červená a jaké druhy zvířat, ptáků a rostlin jsou v ní například zaneseny.

7. Návrhy pracovních listů

Pracovními listy se rozumí didaktická pomůcka, charakterizující moderní prostředky, které vyhovují vzdělávacím potřebám jak učitelům, tak i studentům. Tato didaktická pomůcka by se měla stát postupem času samozřejmostí v procesu výuky.

Základním účelem pracovních listů je podpořit porozumění právě probíraného tématu. Studentům by měly pracovní listy napomáhat orientovat se v daném tématu a rozvíjet zájem o dané téma. Pracovní listy svým obsahem slouží také k motivaci studentů k dalšímu zájmu o probírané učivo.

Pro zpracování diplomové práce jsem vytvořila pracovní listy pomocí aplikace Bookcreator. Pracovní listy jsou tak dostupné v jedné „knize“. Vzhledem k současné situaci, která má za následek uzavření všech škol, jsem se rozhodla, že pracovní listy ve formě digitální knihy zašlu spolu s dotazníkem studentům po předchozí domluvě s jejich vyučujícím ruského jazyka. Studenti pracovní listy vyplnili a následně mi pomocí dotazníku poskytli zpětnou vazbu.

Pokud by práce s pracovními listy probíhala tradičně ve škole, doporučovala bych pracovní listy studentům i učitelům vyplňovat na začátku vyučovací hodiny. Variantou je také zadat vyplnění pracovních listů studentům jako domácí úkol. Studenti si dohledají informace, na které se jich ptám na internetu a mohou vypracovat i velice krátké slohové cvičení nebo ústní projev, který bude souviset s tématem pracovních listů, či jejich osobní názor na toto téma. Následně by při další vyučovací hodině proběhl rozbor pracovních listů s učitelem a diskuse.

7.1 Pracovní list č. 1 – kynologie, úroveň A2

První pracovní list je zaměřený především na kynologii a s tím souvisejícími pojmy. Studenti mají za úkol doplnit chybějící slovo, kterým je samozřejmě kynologie. Studenti by také měli znát, z jakého zvířete se vyvinul pes a ta nejnámější psí plemena. Pokud student vlastní psa, může popsat, jaké rasy jeho domácí mazlíček je. V závěru si student doplní slovník, aby si v daném tématu rozvíjel slovní zásobu.

..... занимается изучением собак как вида животных, но также относится к людям, у которых собака является питомцем.

Какое пропущенное слово?

Ты знаешь какие-нибудь породы собак? Как они выглядят?

PRACOVNÍ LIST 1 - A2

Из какого животного постепенно развивалась собака?

Картинка можно подскажет.

Возьми словарь и переведи слова на русский язык:

- pes -
- plemeno -
- kynologie -
- vlk -
- domácí mazlíček -
- štěně -
- chovatelství -

7.2 Pracovní list č. 2 – hipologie, úroveň A2

Druhý pracovní list je zaměřený na koně a koňské závody. Student by měl znát, jaký dopravní prostředek byl po staletí nejvyužívanější. Aby se student dozvěděl také užitečné informace o Jezdecké federaci koní v Rusku, může využít internet. Pracovní list je opět doplněn o pár českých slov, která si student přeloží do ruského jazyka.

<p>Какое животное веками было основным средством транспорта?</p> <p>Картинка можно подсказет.</p> 	<p>Найди в интернете одну для тебя интересную информацию об Федерации конного спорта России.</p>
PRACOVNÍ LIST 2 - A2	
<p>Как называется место, где люди поместят лошадей?</p> 	<p>Возьми словарь и переведи слова на русский язык</p> <ul style="list-style-type: none">• kůň -• dopravní prostředek -• koňské závody -• dostihy -• stáj -• jezdec -

7.3 Pracovní list č. 3 – felinologie, úroveň A2

Třetí pracovní list je zaměřený na chovatelství koček. Student odpoví na pět otázek, zda jsou pravdivé, či nikoliv. Stejně jako u pracovního listu o kynologii se studentů ptám, zda znají nějaká plemena koček. Pokud nějakou kočku student vlastní, opět může promluvit o tom, jakého plemene jeho domácí mazlíček je. Nejznámějším plemenem kočky původem z Ruska je Sibiřská kočka, proto se studentů ptám na její popis. V závěru je opět pracovní list doplněný o slovník.

<p>Правда или ложь?</p> <ul style="list-style-type: none">• Кошка происходит от степной кошки. ДА/НЕТ• У кошки очень хорошее зрение. ДА/НЕТ• Приручить кошку очень легко. ДА/НЕТ• Кошки охотятся на мышей. ДА/НЕТ• Говорят, что у кошки 5 жизней. ДА/НЕТ	<p>Как выглядит сибирская кошка?</p> <p>Откуда она?</p>
<p>PRACOVNÍ LIST 3 - A2</p>	
<p>Ты знаешь какие-либо породы кошек?</p> <p>Скажи что-нибудь о них</p> 	<p>Возьми словарь и переведи слова на русский язык</p> <ul style="list-style-type: none">• kočka -• myš -• výstava koček -• dobrý zrak -• lov -

7.4 Pracovní list č. 4 – včelařství, úroveň A2

Čtvrtý pracovní list je zaměřený na včelařství. Studentů se ptám na základní informace o včelách a včelařství. Zmiňuji také první včelařství v Rusku бортничество за účelem získání nových znalostí.

 <p>Ты знаешь мультфильм, в котором появились две пчелы? Как их зовут?</p> 	<p>Как называется дом, в котором живут пчелы?</p>
PRACOVNÍ LIST 4 - A2	
<p>Первое пчеловодство в России назвали бортничеством. Что такое? Найти картинку в интернете.</p> 	<p>Возьми словарь и переведи слова на русский язык</p> <ul style="list-style-type: none">• včela -• med -• vosk -• úl -• včelař -• včelařství -

7.5 Pracovní list č. 5 – ekologie, úroveň A2

Poslední pracovní list je zaměřený na ekologii a globální problémy, které jsou bohužel řešeny po celém světě. Tento pracovní list je více zaměřený na vlastní projev studentů, ráda bych totiž znala jejich názory na pytláctví a také na to, jak bychom mohli přírodě pomoci.

<p>Правда или ложь?</p> <p>Глобальные проблемы во всем мире. ДА/НЕТ</p> <p>Леса исчезают. ДА/НЕТ</p> <p>Браконьерство незаконно. ДА/НЕТ</p> <p>Переработка отходов необходима. ДА/НЕТ</p>	<p>Что такое <u>браконьерство</u>?</p> <p>Скажи своими словами.</p>
<p>PRACOVNÍ LIST 5 - A2</p>	
<p>Можем ли мы сделать что-нибудь для природы? Думай об этом.</p> 	<p>Возьми словарь и переведи слова на русский язык</p> <ul style="list-style-type: none">• ekologie -• globální problémy -• pytláctví -• znečištěné ovzduší/voda -• pokuty -• chráněná zvířata -

8. Dotazníkové šetření

8.1 Způsob sběru dat pro zpracování diplomové práce

Při zpracování diplomové práce na téma chovatelství a vztah k přírodě v Ruské federaci jsem pro zpětnou vazbu od studentů zvolila dotazníkové šetření. Studenti vyplnili mnou vytvořené pracovní listy, na které navazovalo vyplnění dotazníku. Dotazníkové šetření probíhalo zcela anonymně.

8.2 Tvorba dotazníku

Dotazník se skládá celkem z 12 jednoduchých otázek. Chtěla jsem se zaměřit celkově na výuku ruského jazyka na škole každého studenta. Kolikrát týdně mají hodinu ruského jazyka, s jakými učebnicemi pracují ve třídě, zda používají další didaktické materiální prostředky a případně jaké, zda by do učebnic ruského jazyka zakomponovali téma chovatelství a vztah k přírodě a jak reagují na mnou vytvořené pracovní listy.

Jelikož jsou školy uzavřené v souvislosti s aktuální epidemiologickou situací, rozhodla jsem se řešit praktickou část diplomové práce pouze distančně. Nechám tedy pouze na uvážení studentů a jejich učitelů, zda pojmu vyplnění pracovních listů jako domácí úkol apod. Pracovní listy studenti nejčastěji vyplňovali z pohodlí domova, proto mohli volně pracovat s internetem a cizojazyčnými slovníky.

Celý dotazník je přiložen v diplomové práci (viz příloha č. 8).

Pracovní listy spolu s dotazníkem jsem rozeslala učitelům ruského jazyka s prosbou, aby sdíleli tyto materiály mezi své studenty. Dále jsem pracovní listy i s dotazníkem sdílela po sociálních sítích a mezi své kolegyně, kde jsem samozřejmě upozorňovala, že je to určené pouze pro studenty středních škol, kteří studují ruský jazyk. Vedoucí mé diplomové práce mi také nabídl pomoc, a tak také rozeslal materiály učitelům a studentům.

8.3 Vyhodnocení dotazníku

Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 113 studentů. Pro výsledky dotazníku jsem zvolila pruhové grafy. Každý respondent vyplňoval elektronický dotazník pomocí

přímého odkazu a ve většině případů vyplňování každého studenta netrvalo déle než 1 minutu.

Tabulka č.2: počet respondentů dle školy a ročníku (1. a 2. otázka dotazníku).

	Střední škola s výučním listem	Střední škola s maturitou	Nástavbové studium	Celkem
1.	0	17	0	17
2.	0	7	3	10
3.	1	14	0	15
4.	28	43	0	71
Celkem	29	81	3	113

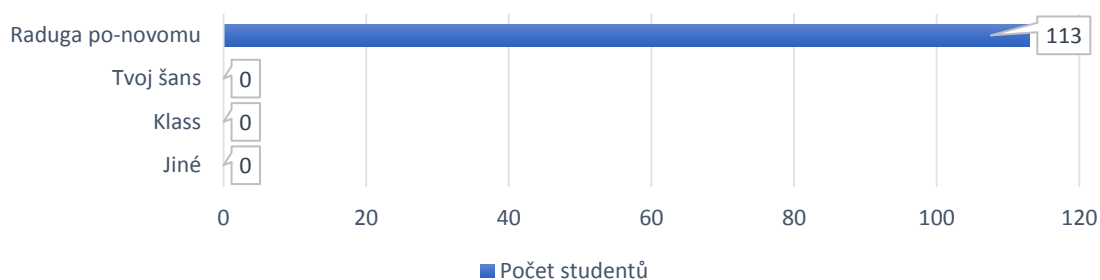
Tabulka č. 3: počet respondentů dle ročníku a počtu vyučovacích hodin ruského jazyka týdně (2. a 4. otázka dotazníku).

	1.	2.	3.	4.	Celkem
1 – 2 hodiny	8	2	1	16	27
3 – 4 hodiny	9	8	14	55	86
5 – 6 hodin	0	0	0	0	0
Celkem	17	10	15	71	113

Tabulka č. 4: počet respondentů dle ročníku a doby studia ruského jazyka (2. a 3. otázka dotazníku).

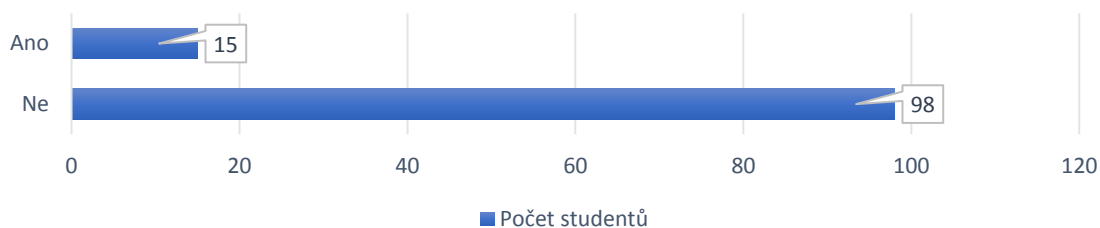
	1.	2.	3.	4.	Celkem
1 rok	8	0	0	0	8
2 roky	0	6	0	0	6
3 roky	4	0	4	0	8
4 roky	5	3	2	6	16
Déle	0	1	9	65	75
Celkem	17	10	15	71	113

5. S jakými učebnicemi pracujete na hodinách ruského jazyka?

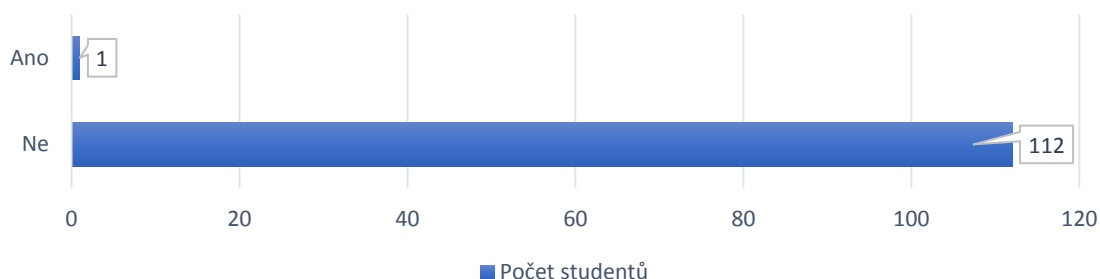
Raduga po-novomu je zřejmě nejrozšířenější učebnice ruského jazyka.

6. Používáte na hodinách ruského jazyka i jiné didaktické materiální prostředky (pracovní listy, didaktické hry, kvízy apod.)? Pokud ano, jaké?

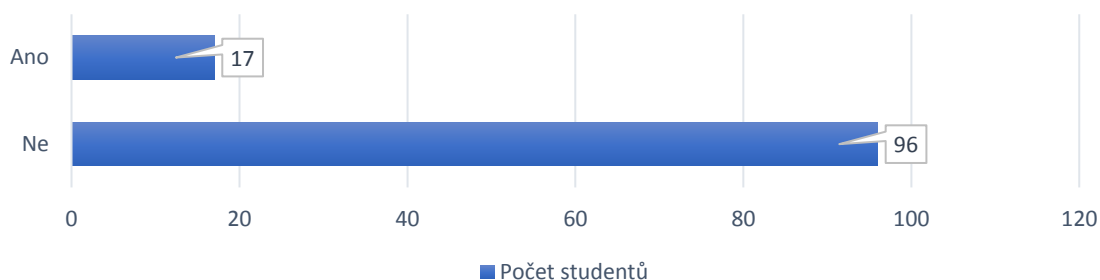
Je poněkud překvapivé, že ve většině případů učitelé na hodinách ruského jazyka nepoužívají další didaktické materiální prostředky. 15 studentů uvedlo, že ve vyučovacích hodinách ruského jazyka pracují s pracovními listy, doplňují texty písní, hrají hry, dělají různé kvízy nebo pracují s cizojazyčnými slovníky

7. Probírali jste v hodinách ruského jazyka téma chovatelství?

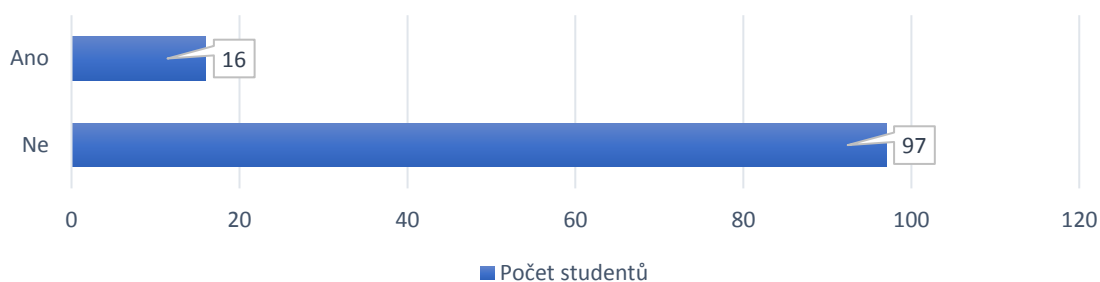
Podle mého předpokladu se téma chovatelství spíše nevyskytuje v učebních osnovách ruského jazyka na střední škole.

8. Probírali jste v hodinách ruského jazyka téma ekologie?

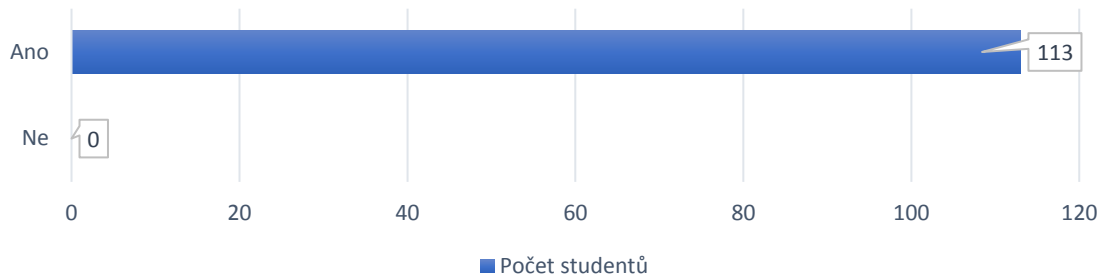
Téma ekologie se většinou v učebnicích ruského jazyka pro střední školy vyskytuje a stejně nám napovídají i tyto výsledky, většinou ale bývá toto téma v pozdějších dílech učebního komplexu, takže je možné, že se toto téma nestihne ve škole probrat. Podle kontingenční tabulky totiž studenti, kteří odpověděli „Ano“, odpověděli na otázku číslo 3, že studují ruský jazyk déle než 4 roky.

9. Měl/a jsi problém se slovní zásobou při vypňování pracovních listů?

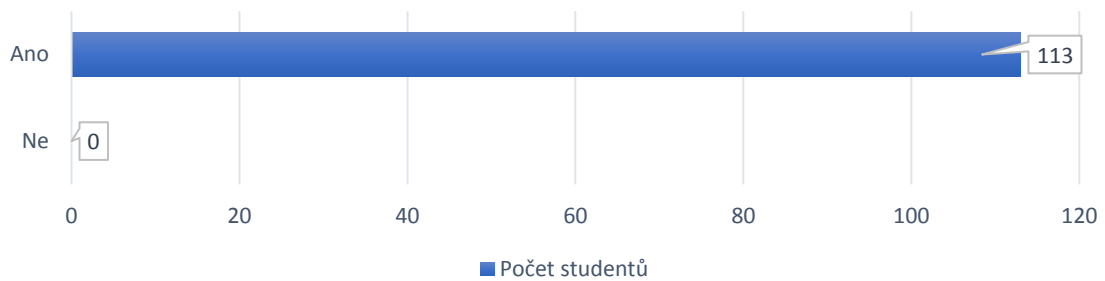

Pro pracovní listy jsem volila jednoduchá slova, aby studenti neměli problém s vyplněním. 16 studentů ovšem problém mělo, ale podle kontingenční tabulky se jednalo o studenty, kteří studují ruský jazyk velice krátkou dobu.

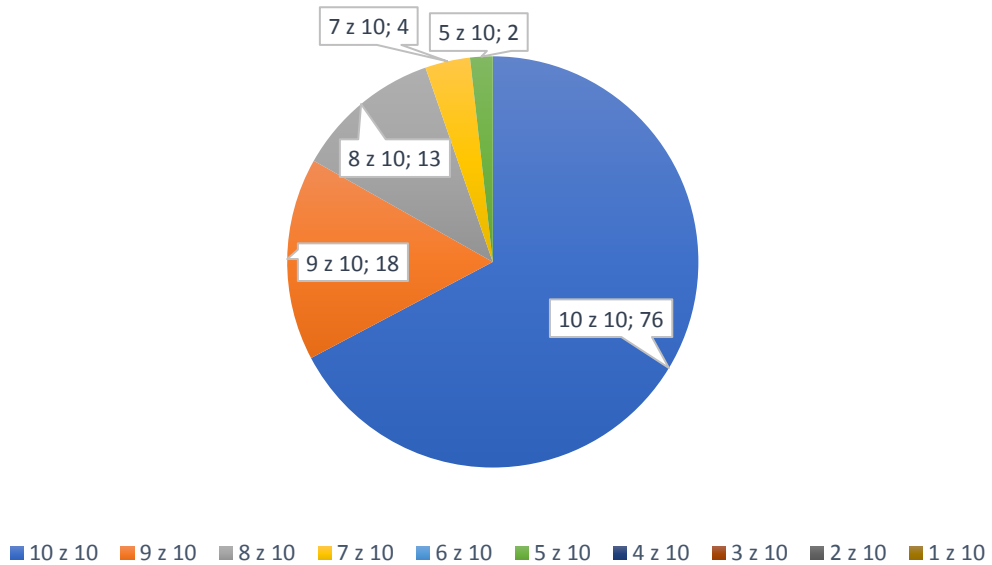
10. Zakomponoval/a bys podobná témata do učebnic ruského jazyka?

11. Doporučil/a bys tyto pracovní listy dalším studentům?

12. Ohodnoť prosím, jak se ti líbily pracovní listy o chovatelství a ekologii.

Závěr

Teoretická část předložené diplomové práce měla za cíl zmapování didaktických teorií v souvislosti s používáním didaktických materiálních prostředků a aktivizačních metod ve výuce ruského jazyka. Součástí teoretické práce bylo také zpracování chovatelství a vztahu k přírodě v Ruské federaci. Podle mého uvážení jsem cíle dostála a jak didaktická stránka diplomové práce, tak i chovatelství a ekologie v Ruské federaci bylo popsáno dostatečným způsobem.

Cílem praktické části diplomové práce bylo vytvoření pracovních listů, které se budou týkat mého zadaného tématu. Mým předpokladem bylo, že se téma chovatelství příliš nevyskytuje v učebnicích ruského jazyka pro střední školy a celkově v učebních osnovách ruského jazyka pro střední školy. Kvůli současné epidemiologické situaci a opatřením souvisejícím s pandemií Covid-19 jsem pracovní listy poskytla studentům distanční formou. Po zpracování pracovních listů následovalo i vyplnění dotazníku, který jsem studentům poskytla také distanční formou pomocí přímého odkazu. Podle výsledků dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 113 studentů středních škol, se můj předpoklad potvrdil. Celkem 112 studentů totiž uvedlo, že téma chovatelství na hodinách ruského jazyka nikdy neprobírali.

Následující přehled je shrnutím nejdůležitějších zjištění, která jsem získala dotazníkovým šetřením:

1. 112 studentů ve vyučovacích hodinách ruského jazyka neprobíralo téma chovatelství.
2. Všech 113 studentů uvedlo, že ve výuce ruského jazyka používají pouze učební komplex Raduga po-novomu.
3. Studenti, kteří odpověděli, že probírali ve vyučovacích hodinách ruského jazyka téma ekologie, studují ruský jazyk déle než 4 roky.
4. Problém se slovní zásobou při vyplňování pracovních listů měli pouze ti studenti, kteří studují ruský jazyk krátkou dobu (1 nebo 2 roky).
5. Všech 113 studentů souhlasilo, že by téma chovatelství a ekologie zakomponovali do učebnic ruského jazyka.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

- 1) AKIMUSHKIN, Igor. *Mir zhivotnykh*. 3. vydání. Moskva: Moskva Mysl, 1990. ISBN 5-244-00444-1.
- 2) GUSELNIKOV, A. L. *Pchelovodstvo*. 3. vydání. Moskva: Gosudarstvennoe izdatelstvo selskokhozjajstvennoj literatury, 1954.
- 3) KAMBEGOV, Boris. *Konevodstvo i konnozavodstvo Rossii*. Moskva: Rosagropromizdat, 1988. ISBN 5-260-00251-2.
- 4) KOTRBA, Tomáš a Lubor LACINA. *Aktivizační metody ve výuce: příručka moderního pedagoga*. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2015. ISBN 978-80-7485-043-1.
- 5) LUKÁŠOVÁ, Hana. *Kvalita života dětí a didaktika*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-784-8.
- 6) MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5.
- 7) MAŇÁK, Josef. *Alternativní metody a postupy*. Brno: Masarykova univerzita, 1997. ISBN 8021015497.
- 8) PETTY, Geoffrey. *Moderní vyučování*. Vyd. 5. Přeložil Štěpán KOVAŘÍK. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0367-4.
- 9) PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-631-4.
- 10) PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-567-7.

Elektronické zdroje

- 1) Businessman: Problemy brakonerstva v Rossii i puti reshenija. Otvetstvennost za brakonerstvo v Rossii. Businessman [online]. 8. 7. 2016, 1 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://businessman.ru/new-problemy-brakonerstva-v-rossii-i-puti-resheniya-otvetstvennost-za-brakonerstvo-v-rossii.html>
- 2) Z elektrárny u Norilsku unikly tisíce tun ropy, Rusko vyhlásilo federální stav nouze. Ct24 [online]. 2020, 4. 6. 2020 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3112265-z-elektrarny-u-norilsku-uniklo-tisice-tun-ropy-rusko-vyhlasilo-federalni-stav-nouze?fbclid=IwAR3IOFctmEk7ULDYVvUt5R-LLvofdYayS_eIPFDPoW0X8iZ_k47upAlg8Zo
- 3) ČAPPL, Ejmos. Sajgaki i ich zaščitniki: isčezajuščij vid, opasnaja professija. Radio Azzatyk [online]. 2019, 26. 7. 2019 [cit. 2020-06-20]. Dostupné z: <https://rus.azattyq.org/a/endangered-saiga-antelope-fuel-deadly-turk-war-in-kazakhstan/30075485.html>
- 4) Ecoportal: Problema brakonerstva. Ecoportal [online]. 2017, 15. 3. 2017, 1 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://ecoportal.info/problema-brakonerstva/>
- 5) Ecoportal: Problemy ehkologii v Rossii. Ecoportal [online]. 2016, 7. 2. 2016, 2020, 1 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://ecoportal.info/problemy-ekologii-v-rossii/>
- 6) Federacija konnogo sporta Rossii [online]. Moskva: © Federacija Konnogo Sporta Rossii, 2020 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <http://www.fksr.ru/>
- Greenparty [online]. Isčezajuščije životnye iz krasnoj knigi Rossii. 2018, 25. 7. 2019 [cit. 2020-06-20]. Dostupné z: <http://greenparty.ru/news/1629/>
- 7) JASTREBOVA, Svetlana. Istorija domashnikh zhivotnykh. Oula [online]. 2019, 25. 2. 2019, 2020, 1 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://oyla.xyz/article/istoria-domasnih-zivotnyh>
- 8) MUSINA, Alina. Rossija: ehkologicheskie problemy ne nakhodjat reshenija. Eurasianet [online]. 2019, 25. 1. 2019, 2019, 1 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z:

<https://russian.eurasianet.org/россия-экологические-проблемы-не-находят-решения>

9) National Geographic Rossija [online]. 2019, 12. 9. 2019 [cit. 2020-06-20]. Dostupné z: <https://nat-geo.ru/planet/loshad-przhevalskogo-poslednyaya-dikaya-loshad-na-zemle-unikalnaya-fotovystavka-v-darvinovskom-muzee/>

10) ORLOV, I. B. Rossijskaja kinologija v istoričeskom aspekte. In: border-terrier.com.ua [online]. [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <http://border-terrier.com.ua/pages/rossiyskaya-kinologiya-v-istoricheskom-aspekte->

11) Prodexpo: Pchelovodstvo v Rossii. Prod-expo [online]. 2020, 1 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.prod-expo.ru/ru/ui/17035/>

12) ROSSIJKAJA KINOLOGIČESKAJA FEDERACIJA. Rossijskaja Kinologičeskaja Federacija. In: rkf.org.ru [online]. 2001 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <http://www.rkf.org.ru/>

13) Tass: VCIOM: rossijane chashhe zavodjat doma koshek, chem sobak. Tass [online]. 26. 12. 2019, 1 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://tass.ru/obschestvo/7206517>

14) TJURINA, Irina. PORODY KOSHEK. Cat.mau [online]. 2019, 2019, 1 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://cat.mau.ru/rus/>

15) ZAVGORODNIJ, Dmitrij Ivanovič. Istorija sobakovodstva v Rossii. In: aivengo.ru [online]. 23. 4. 2001 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <http://www.aivengo.ru/boxers/prensa/stat/chistori1.htm>

Přílohy

Příloha č. 1: historická fotografie tarpana.

Zdroj: <https://happy-horses.ru/proisxozhdenie-i-istoriya-loshadi/>

Příloha č. 2: Ruská modrá kočka.

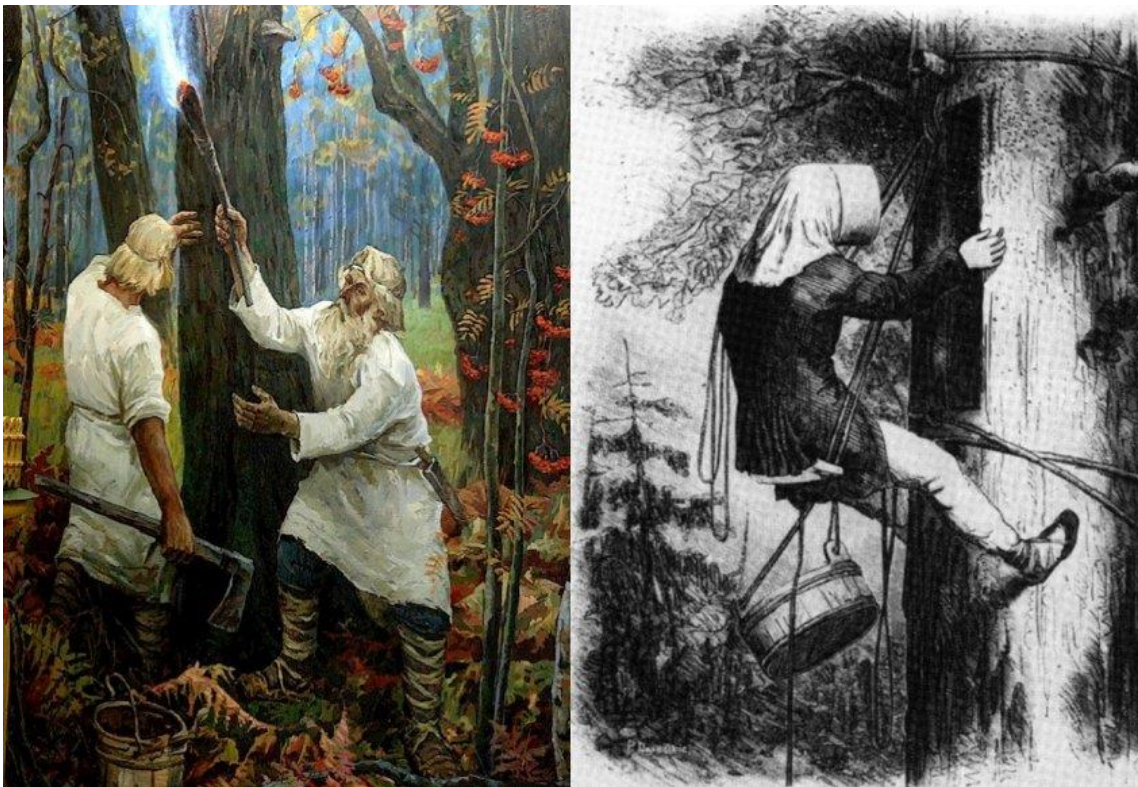
Zdroj: <https://krmeni.cz/ruska-modra-kocka-96193>

Příloha č. 3: Sibiřská kočka.

Zdroj: <http://infopes.cz/sibirska-kocka-mazel-s-velkym-steskem-po-majiteli/>

Příloha č. 4: první fáze včelařství na území Ruské federace – бортничество.

Zdroj: <https://tehnoyug.com/pchelovodstvo/sbor-dikogo-myoda-na-rusi-istoriya-remesla-otlichie-dikih-pchyl-ot-domashnih-osobnosti-sbora-dikogo-myoda-na-rusi.html>

Příloha č. 5: možná varianta tak zvaného trámového včelařství (колодное пчеловодство).

Zdroj: <http://pchelovodstvo-dlya-nachinayuschih.ru/stati/kolodnoe-pchelovodstvo-novyj-vzglyad-razbornaya-koloda/>

Příloha č. 6: ruský včelař a vupálezce Владимир Иванович Ломакин.

Zdroj: <http://apiary.su/knigi-i-stati-po-pchelovodstvu/istoriya-russkogo-pchelovodstva-pchelo-2/16/>

Příloha č. 7: Plickers při vyučovací hodině.

Zdroj: <https://www.ucitelnice.cz/blog/plickers-revoluce-v-opravovani>

Příloha č. 8: dotazník.

1 Kterou školu studuješ?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Střední škola s výučním listem
- Střední škola s maturitou
- Nástavbové studium

2 Do kterého ročníku chodíš?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

3 Kolik let se učíš ruský jazyk? Včetně výuky na základní škole.

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- 1 rok
- 2 roky
- 3 roky
- 4 roky
- Déle

4 Kolik hodin týdně máte ruský jazyk?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- 1 - 2 hodiny
- 3 - 4 hodiny
- 5 - 6 hodin

5 S jakými učebnicemi pracujete na hodinách ruského jazyka?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Raduga po-novomu
- Klass
- Tvoj šans
- Jiné

6 Používáte na hodinách ruského jazyka i jiné didaktické materiální prostředky (pracovní listy, didaktické hry, kvízy apod.)? Pokud ano, jaké?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ne

Ano

7 Probírali jste v hodinách ruského jazyka téma chovatelství?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

8 Probírali jste v hodinách ruského jazyka téma ekologie?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

9 Měl/a jsi problém se slovní zásobou při vyplňování pracovních listů?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

10 Zakomponoval/a bys podobná témata do učebnic ruského jazyka?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

11 Doporučil/a bys tyto pracovní listy dalším studentům?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

12 Ohodnoť prosím, jak se ti líbily pracovní listy o chovatelství a ekologii.